

За радок нонпарэлі (пасля тэсту) — 50 кап. Іншагароднік — 1 р. Часопад тэсту ў два разы даражэй, пры шматразовым друкаванні — палова на згодзе. Згодна вост. СНК ад 10 верасня 1924 г. барацьба зверху тэсту 10 проц. падатку.

Падпісаны / абвесткі прымаюцца: У Гал. Кватэры газ. «Звязда» — г. Менск, Савецкая, 63, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-х гадз. дня. У аграгоўных гарадах — у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх яшчэ т-лах, кватэрах.

РЭДАКЦЫЯ — Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Пастакова VII акрпартканфэрэнцыі па справаздачы Менск. акругомаму КП(б)Б

Прынята аднагалосна

Заслухаўшы справаздачу тав. Славінскага аб дзейнасці Менскага Акруговага Камітэту КП(б)Б, 7-я акруговая партыйная канфэрэнцыя прызнае палітычную лінію АК правільнай і праробленую працу здавальняючай.

Канфэрэнцыя адзначае, што, ня гледзячы на складаньні і цяжкія ўмовы працы: прымежнасьць акругі, аграрнае перанасяленьне, дэфіцытнасьць бюджэту, кан'юнктурныя цяжкасьці, нацыянальнае пераплячэньне і г. д. Менская партыйная арганізацыя дабілася значных дасягненьняў у справе разгортваньня сацыялістычнага будаўніцтва, што было магчыма толькі дзякуючы сваячасова разгорнутай працы па правядзеньні ў жыццё пастаноў 15 зьезду УсеКП(б), напружанай працы і згуртаванасці ўсёй партыйнай арганізацыі, праводзячы сваю працу пад лідэрствам партыйнага кіраўніцтва.

Канфэрэнцыя з асаблівым здавальненьнем канстатуе, што Менская акруговая партыйная арганізацыя,

дзякуючы правільнаму кіраўніцтву з боку Акругома, зьяўляецца ідэальна вытрыманай, бальшавіцка-ленінска згуртаванай, даўшай сваячасова рашучы адпор, як менша-віцна-траціццкай контррэвалюцыйнай апазыцыі, гэтак і вядучы рашучую барацьбу з правым ухілам і прымірэнцкімі адносінамі да яго, якія імкнуцца сыцягнуць партыю з правільнага лідэрства шляху, намеранага 15-м зьездам партыі.

Для распаўсюду рэзалюцыі па дакладу тав. Славінскага аб дзейнасці Акругома прапануецца скласці камісію з наступных таварышоў:

Славінскага, Палякоўскага, Смольскага, Казачонка, Каплана, Юрочка, Васільева, Ліберава, Цырліна, Шапіра, Чорнага, Гарбатага, Галкіна, Аляксеева, Руманава, Касіра, Сурбо, Казана, Старавойтава, Гутмана, Цэнцыпэра, Клімчука, Ароновай, Шуляна, Штэйнгарта, Жука, Караткевіча, Рыжымава, Бушмана (Нач. пагранатрада), Балашова і Наумава.

Да агляду вытворчых нарад і камісій

«Той працэс, які мы пачалі ўтвараць, нельга пазнаць інакш, як працэс бурнай і рашучай рэвалюцыі ў галіне ўсёй тэхнікі вытворчасці. Мы павінны на працягу вельмі невялікага адраэку часу ажыццявіць у нашай краіне сваімі сіламі і сродкамі тое, што на працягу многіх і многіх дзесяткаў гадоў утварылі ў сябе заходнія-эўрапейскія капіталістычныя краіны, дапамагаючы адна другой ня толькі тэхнічна, але і капіталам» (Рыкаў, з прывітаньня VIII зьезду прафсаюзаў).

Іменна аб рэвалюцыі, аб глыбейшым перапароце ідзе гутарка, аб каронным пераўзбраеньні ўсяе нашася тэхнічнае базы пад прамысловасць і сельскую гаспадарку. «Калі гавораць аб рэвалюцыі сацыяльна-палітычнай, аб рэвалюцыі прыводзячай да зьмены ўлады, для ўсіх адначасна аўсім відавочным, што такая рэвалюцыя, гэта—рэвалюцыя самых шырокіх народных мас, якая ўтвараецца дзякуючы актыўнасці, арганізаванасці, агуртаванасці, энтузіязму і самаахвараваньню мас» (там-жа).

Без актыўнасці мільёнаў кастрычнікаў перапарот быў бы немагчымы, нават нямыслимы. Аб гэтым ня раз гаварыў У. І. Ленін.

Рэакцыйнае паўстаньне у Аўганістане

ПАЎСТАЊЦЫ АДКІНУТЫ АД КАБУЛУ

КАБУЛ, 20. У сувязі з распаўсюджваньнем у эўрапейскім друку паведамленьняў аб захопе Кабулу паўстанцамі і ад'ездзе падышаха і ўраду, марэспандэнт ТАСС афіцыйна заявіў, што гэтыя паведамленьні зусім не адпавядаюць сапраўднасьці. Падышах Аманула і ўрад знаходзяцца ў Кабуле і не мяркуюць яго пакідаць.

Паўстанцы адкінуты ўрадавымі войскамі ад Кабулу да горных кражаў у бок Чарыкара. 20-га сьнежня ўрадавыя войскі влі наступленьне на ўзгоран, які застаецца яшчэ ў руках праціўніка. Наступленьне пра-

цянае паспяхова. Ёсць падставы разьлічваць, што на працягу бліжэйшых дзён гэтыя апорныя пуніт мяцежнікаў будзе ліквідаваны.

20-га сьнежня ангельскі самалёт зноў раскідаў праглямацы над Кабулам. Гэтыя дзеянні англічан выклікаюць усеагульнае абурэньне. (ТАСС).

ТЭРМЭЗ 21. 20-га сьнежня прыляцеў у Кабулу чарговы пасажырскі самалёт, які дзейнічае на савецка-аўганскай павятравай лініі Кабул—Ташкент. Заўтра самалёт вылятае ў Ташкент. (ТАСС).

УМАЦАВАНЬНЕ САВЕЦКА-НЯМЕЦКІХ АДНОСІН

ПАСПЯХОВАЕ ЗАКАНЧЭНЬНЕ САВЕЦКА-НЯМЕЦКІХ ЭКАНАМІЧНЫХ ПЕРАГАВОРАУ

МАСКВА, 22. У заключэньне эканамічных перагавораў паміж дэлегацыяй СССР і нямецкай дэлегацыяй, 21-га сьнежня быў падпісан пратакол з 8 дадаткамі, які складае зводку дасягнутых вынікаў у часе перагавораў. Пратакол заключае ў сабе рэгуляваньне пэлага раду пытаньняў адносна ўезду і выезду, мытных фармальнасцяў, моралізацыі, абароны прамысловай уласнасьці, траціццкага разгляду ў гандлёвых справах, а таксама і пытаньні практыкі эканамічных адносін. Згода ўстапуе ў моц у самы кароткі тэрмін.

Пры падпісаньні пратаколу абдэльтэ дэлегацыі выходзілі з перакананьня, што заключаная згода будзе спрыяць разьвіцьцю эканамічных адносін паміж абедзьвюма краінамі. Згода была падпісана з боку СССР — старшынёю дэлегацыі, членам калегіі Народнага Камісарыяту Замежных Спраў тав. Стаманіяковымі і членам дэлегацыі, членам калегіі Наркамгандлю СССР тав. Панкратавым. З нямецкага боку — дырэктарам дэпартамэнту нямецкага міністэрства народнай гаспадаркі Пасэ і дарадцам міністэрства замежных спраў Марціусам.

Па сканчэньні ўсіх фармальнасцяў і падпісаньня дакумантаў, абодва старшыні дэлегацыі т. Стаманіякоў і пан Пасэ абмяняліся прывітальнымі прамовамі, у якіх выказалі ўпэўненасьць у тым, што вынікі дасягнутай згоды спрыяюць алаб'юнна на далейшым разьвіцьці савецка-нямецкіх адносін. (ТАСС).

Пратакол і дадаткі да яго, падпі-

салітычнага жыцця Нямецчыны. Нямецкая гаспадарка зрабіла ў апошнія гады пэўныя посьпехі. Але іменна гэтыя посьпехі ставяць перад Нямецчынай ва ўсёй рост праблему быту. Між тым, на сусьветных рынках канкурэнцыя паміж капіталістычнымі дзяржавамі ўсё больш абстрактна. Англія і Злучаныя Штаты ўсё больш нарвова рэагуюць на зьяўленьне на замежных рынках набітага канкурэнта, які цяпер умацаваецца. Дзелавыя колы і палітыкі Нямецчыны ня могуць не азірацца на ўсход у бок Савецкага Саюзу — влізлівай міжнароднай палітычнае сілы і буйнейшага рынку. Паспяховае нармальнае авяршэньне першай стадыі маскоўскіх перагавораў дае падставу думаць, што такая тэндэнцыя перамога над шырокімі л'ўна бэнэдыкцыйнымі праектамі кучкі банкіраў і вынаходцаў асобных «схэм» для гандлю з СССР. («Правда»).

Ажыўленьне культурных адносін паміж СССР і Іямеччынай

МАСКВА, 22. За апошні час можна азначыць вялікае ажыўленьне культурных адносін паміж СССР і Іямеччынай. Выдатнае месца ў гэтых адносінах займаюць арганізаваныя пазэдкі ў Францыі і Іямеччыне ў СССР для азнаямленьня з станам гавуці.

Таварыства «Культура і Тэхні-

НАЧНОЕ РАДЫЁ

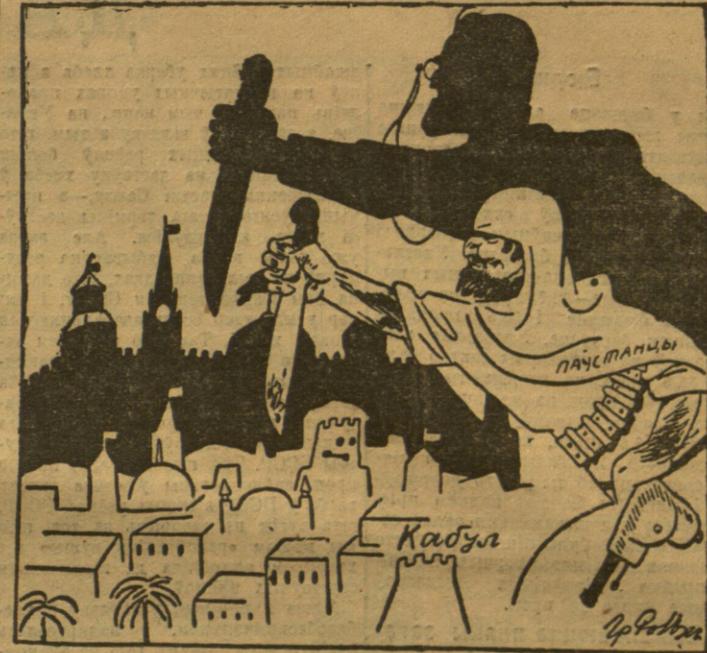
Урадавае аўганскае войска ачысьціла раён Кабула ад мяцежных банд

ЛЭНДАН, 22. Агэнцтва «Рэйтэр» паведамляе:

«Па паведамленьні аўганскай місіі ў Лэндане, мяцежнікі адкінуты з вышынь упаблізу Кабула. Усе шляхі якія вядуць у Кабул, ачышчаны. Адноўлена сувязь з ангельскай місіяй, якая знаходзіцца за мяжой гораду. Агульнае становішча ў раёне Кабула і ва ўсходніх правінцыях палепшылася. Адноўлена павятравая сувязь з Ташкентам.»

ТАШКЕНТ, 22. Па атрыманых апошніх вестках з Кабула, агульнае становішча ўрадавых войск значна палепшылася. Паўстанцы ачысьцілі частку ўмацаваных пазыцый у раёне вышыні Бага-Бала. На ўсходзе ўрадавыя войскі паранешаму ўтрымліваюць Джэлалябад. Маці падышаха, папулярная сярод паўднёвых плямён, выльцела на самалёце ў Кандагар.

Гульня ценяў

Ангельскі дзелавы сьвет зацікаўлен у аднаўленьні адносін з СССР

Паездка дэлегацыі ангельскіх фінансістых і прамыслоўцаў у СССР

ЛЭНДАН, 20. У «Манчэстэр Гардыян» надрукавана заява рэдактара «Інгліш Рэвію» Эрнста Рэмнанта па пытаньні аб англа-савецкіх адносінах, у сувязі з перагаворамі, якія Рэмнант вёў з дарадцам паўнамоцнага прадстаўніцтва СССР у Парыжы тав. Бесядоўскім аб пазэдцы дэлегацыі ангельскіх дзелавых колаў у Парыжы. У заяве Рэмнанта гаворыцца: «Прамова, зробленая Бутбі выклікала такую шырокую зацікаўленасьць да пытаньня, якое так забытана неўважліва і скажэньнямі, што пажадала на зрабіць больш дакладнае асьвятленьне фактаў. З прычыны таго, што стварылася ўражаньне, што быццам першы крок павінен выходзіць з Масквы, дык я лічу сваім абавязкам заявіць, што савецкі ўрад зрабіў ужо вельмі выразны крок.

У ліпені г. г. ён паведаміў мяне, што ён вітаў-бы паездку ў СССР дэлегацыі прадстаўнікоў ангельскай прамысловасці і фінансаў з мэтай агульнага вывучэньня эканамічнага становішча, а таксама вялікае колькасці вытворчых прадпрыемстваў і падстаў, прыемлемых для фінансавых апаратаў. У верасьні г. г. я ўваўся за арганізацыю паездкі дэлегацыі, пераканаваны, пасля перагавораў з афіцыйнымі савецкімі прадстаўніцтвамі ў Парыжы, у вельмі прайманай для ангельскай прамысловасці і ў штырасці савецкага жаданьня зняйсці працаздольную аснову для супрацоўніцтва.

Я сустраўся з дарадцам паўнамоц-

нага прадстаўніцтва СССР у Парыжы тав. Бесядоўскім аб пазэдцы дэлегацыі ангельскіх дзелавых колаў у Парыжы. У заяве Рэмнанта гаворыцца: «Прамова, зробленая Бутбі выклікала такую шырокую зацікаўленасьць да пытаньня, якое так забытана неўважліва і скажэньнямі, што пажадала на зрабіць больш дакладнае асьвятленьне фактаў. З прычыны таго, што стварылася ўражаньне, што быццам першы крок павінен выходзіць з Масквы, дык я лічу сваім абавязкам заявіць, што савецкі ўрад зрабіў ужо вельмі выразны крок.

У ліпені г. г. ён паведаміў мяне, што ён вітаў-бы паездку ў СССР дэлегацыі прадстаўнікоў ангельскай прамысловасці і фінансаў з мэтай агульнага вывучэньня эканамічнага становішча, а таксама вялікае колькасці вытворчых прадпрыемстваў і падстаў, прыемлемых для фінансавых апаратаў. У верасьні г. г. я ўваўся за арганізацыю паездкі дэлегацыі, пераканаваны, пасля перагавораў з афіцыйнымі савецкімі прадстаўніцтвамі ў Парыжы, у вельмі прайманай для ангельскай прамысловасці і ў штырасці савецкага жаданьня зняйсці працаздольную аснову для супрацоўніцтва.

Я сустраўся з дарадцам паўнамоцнага прадстаўніцтва СССР у Парыжы тав. Бесядоўскім аб пазэдцы дэлегацыі ангельскіх дзелавых колаў у Парыжы. У заяве Рэмнанта гаворыцца: «Прамова, зробленая Бутбі выклікала такую шырокую зацікаўленасьць да пытаньня, якое так забытана неўважліва і скажэньнямі, што пажадала на зрабіць больш дакладнае асьвятленьне фактаў. З прычыны таго, што стварылася ўражаньне, што быццам першы крок павінен выходзіць з Масквы, дык я лічу сваім абавязкам заявіць, што савецкі ўрад зрабіў ужо вельмі выразны крок.

Я сустраўся з дарадцам паўнамоц-

нага прадстаўніцтва СССР у Парыжы тав. Бесядоўскім аб пазэдцы дэлегацыі ангельскіх дзелавых колаў у Парыжы. У заяве Рэмнанта гаворыцца: «Прамова, зробленая Бутбі выклікала такую шырокую зацікаўленасьць да пытаньня, якое так забытана неўважліва і скажэньнямі, што пажадала на зрабіць больш дакладнае асьвятленьне фактаў. З прычыны таго, што стварылася ўражаньне, што быццам першы крок павінен выходзіць з Масквы, дык я лічу сваім абавязкам заявіць, што савецкі ўрад зрабіў ужо вельмі выразны крок.

У ліпені г. г. ён паведаміў мяне, што ён вітаў-бы паездку ў СССР дэлегацыі прадстаўнікоў ангельскай прамысловасці і фінансаў з мэтай агульнага вывучэньня эканамічнага становішча, а таксама вялікае колькасці вытворчых прадпрыемстваў і падстаў, прыемлемых для фінансавых апаратаў. У верасьні г. г. я ўваўся за арганізацыю паездкі дэлегацыі, пераканаваны, пасля перагавораў з афіцыйнымі савецкімі прадстаўніцтвамі ў Парыжы, у вельмі прайманай для ангельскай прамысловасці і ў штырасці савецкага жаданьня зняйсці працаздольную аснову для супрацоўніцтва.

Я сустраўся з дарадцам паўнамоц-

«Але было-б зусім няправільна думаць, што рэвалюцыя ў галіне вытворчасці, рэвалюцыя тэхнічную, мы можам утварыць неяк інакш, г. зн. без удзелу мас. Лёзунг дагнаць і перагнаць у тэхнічных адносінах Еўропу і Амерыку.—усё гэта можа быць і будзе дасягнута намі пры такой мабілізацыі сіл, такой актыўнасці рабочае класы і такой арганізаванасці масавага руху, якія ня толькі ўступалі-б, але і пераважалі-б у адносінах упартасці, настойлівасці, актыўнасці масавага руху, якія патрабаваліся для заваявання ўлады» (Рыкыт). У гэтым сэнсе лёзунгу партыі аб самакрытыцы. Нам, як паветра, неабходна такая раскачка мас, раскачка мільёнаў, каб гэтым масавым напорам пасоўваць наперад вытворчыя сілы краіны. Вось чаму для поўнага і правільнага ажыццяўлення гэтага лёзунгу нельга шкалаваць ніякіх сіл і энэргій, трэба перамагчы ўсялякія перашкоды і самую алоскую—нашу коснасць і бюракратызм. З гэтай мэтай трэба скарыстаць усе існуючыя формы прыцягнення мас да свядомага і актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве. Асноўнай формай непасрэднага ўцягнення рабочых у вытворчасць зьяўляецца вытворчая нарада. «Найлепшай формай ўцягнення рабочых у справу практычнага будаўніцтва савецкае гаспадаркі, выхавання ў іх разумення цеснай залежнасці інтарэсаў працоўных ад ступені гаспадарчых поспехаў сацыялістычнае дзяржавы, вылучэння і выхавання новых кадраў гаспадарнікаў і адміністрацый у асяродку рабочых, — зьяўляюцца вытворчыя нарады пры фабрыках, заводах і іншых буйных гаспадарках (з рэзалюцыі XIV з'езду партыі).

Наша практыка палічыла многа добрых прыкладаў работы вытворчых нарад. Даўных значных вынікі па рацыяналізацыі вытворчасці. Побач з гэтым месца рад фактаў дрэннай работы вытворчых нарад, недаацэнка іх значнасці як з боку прафсаюзаў, так і гаспадарнікаў, недаацэнка, якая нас сваімі карэннямі няглыбокае ўсведамленне важнасці прадпрыемства для карысці справы. Па нашым прадстаўленні, гаварыў Ленін, дзяржава моцная свядомасць мас. Яна моцная тады, калі масы ўсё ведаюць, аб усім могуць меркаваць і на ўсё ідуць свядома. Тым больш, гэта неабходна ў вытворчасці, гэта свядомасць набываецца толькі тады, калі ўдзельнічаюць у абавязанні ўсіх вытворчых пытанняў, усіх плянаў і прадпалатэнняў, што высюваюцца адміністрацыяй на рацыяналізацыі вытворчасці. Агляд павінен дапамагчы выяўленню ўсіх правільнасці масавага эканам. работ саюзаў. Агляд павінен дапамагчы раскрыццю ўмоў работы вытворчых нарад, ступені ўдзелу адміністрацыяна-тэхнічнага персаналу, ступені рэалізацыі ўсіх прапаноў рабочых і ўвагу да іх з боку адміністрацыі, прафсаюзаў, партыйных органаў. Трэба таксама вылічыць у часе агляду, наколькі рэалізаваны паставы прэзыдыуму ЦК КП(б)В ад 18 жніўня 1927 году па дакладу ЦСПСВ.

Мы ўпаўняены ў тым, што ўся армія рабкораў і селькораў атрымаўшая вялікі зарад бадзёрнасці, энэргіі і кіючых паказанняў на апошняй рабкораўскай нарадзе, а ўласцівай многім з іх назіральнасцю, выкрые ўсе бакі дзейнасці вытворчых нарад і камісіяў і гэтым зробіць вялізарную справу дапамогі партыі на шляху сацыялістычнай рацыяналізацыі. Уся грамадзянасць павіна аказаць максымальнае садзейнічанне лепшаму правядзенню агляду, які робіцца «Правдой». АКК—РСІ на месцах павіны самым уважлівым чынам прымаць актыўны ўдзел у аглядзе, скарыстоўваючы агляд для таго, каб бліжэй палічыць да ўнутранай работы вытворчых нарад і ўстанавлення з імі сістэматычнай сувязі і ў далейшай рабоце.

ЭЛЬКІНД.

Тутэйшы згоды прыяўня адлюбожа на дэлегаваным развіццях савецка-німечкіх адносін. (ТАСС).

Прагакол і дадаткі да яго, падпісаныя ўчора ў Маскве пасля заканчэння эканамічных перагавораў паміж дэлегацыямі СССР і Нямеччыны, зьяўляюцца важным крокам на шляху развіцця адносін паміж абедзвюма краінамі. Дасягнута згода па цэлым радзе практычных пытанняў, якія маюць вялікае значэнне для заахочвання гандлю. Нашы эканамічныя сувязі з капіталістычным светам паступова развіваюцца. Так, напрыклад, агульны гандлёвы зварот СССР з Амерыкай у 1927-28 годзе дасягнуў 209 мільёнаў руб., перавысіўшы на 33 млн. руб. звароты папярэдніх гадоў. І нават у Лёндане, у Сіці, як заявіў яндаўна ангельскі кансерватыўны дэпутат Бутбі, «існуе рух на карысць аднаўлення эканамічных адносін з Расіяй».

Усё гэта, аднак, не змяняе эканамічнага значэння Нямеччыны ў замежным гандлі СССР, які развіваецца. Высокі якасці нямецкай прамысловасці і тэхнікі і геаграфічны фактар адпавядаюць у гэтых адносінах буйную ролю. З другога боку, устаўленне шырокага цеснага кантакту з СССР зьяўляецца адной з рашаючых праблем эканамічнага і

Арышты дзеячоў беларускай школы ў Вільні

ВАРШАВА, 21. У памяшканні вiенскай беларускай гімназіі адбылася нарада дзеячоў беларускай школы, скліканая дэпутатам Вадзімом. Паліцыя арыштавала 19 удзельнікаў нарады, у тым ліку і настаўніка Савіцкага. Савіцкі быў зараз-жа адвезен да савецкай гравіны і аславаны на тэрыторыю СССР, бо ён не зьяўляецца польскім грамадзянінам. (ТАСС).

Тых адносін займаюць арганізаваныя прадстаўнікі ў Парыжы, у якасці прадпачыны для ангельскай прамысловасці і ў шчырасці савецкага жадання знайсці працаздольную аснову для супрацоўніцтва.

Таварыства «Культура і Тэхніка» валадзее тэхнічны тыдзень, які павінен паслужыць важнейшым стымулам да пашырэння выкарыстання вопыту замежнай навукі і тэхнікі ў працэсе індустрыялізацыі СССР. У час правядзення тэхнічнага тыдня нямецкія вучоныя будуць знаёміцца з станам нашай тэхнікі і навукі і работай адвядзеных навукова-тэхнічных устаноў і інстытутаў. (ТАСС).

Сацыял-збратнік Зэвэрынг выканаў волю рурскіх магнатаў

Рурскія металістыя з галавой выдаюць прадпрыемцам

БЭРЛІН, 21. Міністр унутраных спраў Зэвэрынг (сацыял-дэмакрат) абвясціў сваё рашэнне ў якасці трацейскага судзьдзі ў канфілікце ў рурска-востфальскай жалезапрадзавачнай прамысловасці. Рашэнне Зэвэрынга, якое зьяўляецца абавязковым як для прадпрыемцаў, так і для рабочых, азначае істотнае пагоршэнне ўмоў працы металістых супроць папярэдняга рашэння трацейскай інстанцыі. Рашэнне Зэвэрынга, тэрмін якога канчаецца ў канцы 1930 году, прадугледжвае павышэнне зарплаты ад 1 да 6 пфенігаў. Зарплата здыельшчыкаў не павышаецца на глядзячы на тое, што папярэдняе рашэнне прадугледжвала павышэнне зарплаты на 2 пфенігі.

Работы час для некаторых другародных катэгорый рабочых скарачаны да 48 гадзін у тыдзень. Для 90 проц. рабочых рабочы тыдзень скарачаны да 57 гадзін.

У колах рэвалюцыйнай прафсаюзнай меншасці рашэнне Зэвэрынга разглядаецца, як поўная капітуляцыя і здыск над рабочымі. (ТАСС).

Дэманстрацыі беспрацоўных па ўсёй краіне

БЭРЛІН, 21. Перад будынкам гамбургскай ратушы адбылася дэманстрацыя беспрацоўных і бастуючых рабочых вярфаў. Дэманстранты выступалі з лёзунгамі кампартыі аб падтрыманні бастуючых і дапамогі беспрацоўным.

Савяцкі ўрад вольны вітаваць і падтрымаць ініцыятыўны характар, будзе афіцыйна прывітана Масквой і атрымае вольны доступ да ўсіх патрэбных матар'ялаў, нават да такіх, якія раней ня былі адкрыты для азнамлення. Ён ўпаўняў мяне, што савецкі ўрад сапраўды запрашае апельскія фінансавыя колы ўзяць на сябе кіруючую ролю ў эканамічным адраджэнні Расіі. Пасля гэтага адбыўся абмен лістамі, які пацвярджае згоду, і мне пера-

гадаў паліцыі дзейнічаць супроць дэманстрантаў самым рашучым чынам. Шмат дэманстрантаў арыштаваны. У Каселе адбылася сутычка паміж беспрацоўнымі і паліцыяй. Масам удалося прайсці ў абкружаны паліцыяй раён гораду. Дэманстранты былі рассяяны ўмоцненымі перадамі паліцыі, якая атакавала беспрацоўных гумавымі палкамі. Адначасова адбылася дэманстрацыя беспрацоўных у Лёнзбургу і Гадэне. (ТАСС).

Забарона камуністычных газет

БЭРЛІН, 21. Дзьве камуністычныя газеты ў Баварыі (якія выходзяць у Мюнхэне і Нюрнбэргу) забаронены на 7 дзён за апублікаванне артыкулаў супроць буржуазнай дзяржавы. (ТАСС).

Уплыў пэтых у прафсаюзах расьце

БЭРЛІН, 21. Выбары ў саюзе горнарабочых Рурскай акругі паказалі перамогу леваму алазыцыйнаму крылу. Левыя заваявалі 32 пасады, з якіх 9 новых.

У Верхняй Сілезіі выбары ў саюзе гарнякоў таксама праходзяць з поспехам для левага крыла.

Аб адным адміністрацыйным глупстве ВАДА НА МЛЫН КУЛАКОЎ

БАБРУЙСК (па тэлефону). Адміністрацыйны адвэл абрыккан. Кочу выкінуў «фартэль», які сапраўды зьяўляецца «вертан» галавацтва. Ён абвешчана перарэгістрацыя веруючых. Ня глядзячы на катэгорычныя прапачовы не перагружаць сельсаветаў у часе справадчывай кампаніі рэзымі вучотамі, адмадзла для якіхсці метаў

што савецкі ўрад вольны вітаваць і падтрымаць ініцыятыўны характар, будзе афіцыйна прывітана Масквой і атрымае вольны доступ да ўсіх патрэбных матар'ялаў, нават да такіх, якія раней ня былі адкрыты для азнамлення. Ён ўпаўняў мяне, што савецкі ўрад сапраўды запрашае апельскія фінансавыя колы ўзяць на сябе кіруючую ролю ў эканамічным адраджэнні Расіі. Пасля гэтага адбыўся абмен лістамі, які пацвярджае згоду, і мне пера-

2-я пазыка індустрыялізацыі—пакрыта

Буйнейшая крэдытная апэрацыя ў Эўропе

Заява тав. Бруханав

МАСКВА, 22. Народны камісар фінансаў Саюзу ССР тав. Бруханав у гутарцы з супрацоўнікамі ТАСС паведаміў, што другая пазыка індустрыялізацыі пакрыта. Паводле афіцыйных даных,—сказаў т. Бруханав—з пачатку сьнежня сума рэалізацыі пазыкі складала 494 млн. руб., пры чым падліска ў сельскіх мясцовасцях яшчэ працягваецца і, багумоўна, дасць да канца тэрміну падліскі—да 1-га студзеня—новыя, дадатковыя вынікі. Пры такіх умовах спыніцца на першапачатковай устаноўленай суме пазыкі ў 500 млн. руб.—азначала-б ня толькі затармазіць падліску на сяле, якая разгортваецца, але і адмовіцца ад здавальнення ўжо прынятай у некаторых мясцох сялянскай падліскі ў цэлым радзе вёсак і сёл. Таму ўрад павялічыў суму другой пазыкі індустрыялізацыі да 500 млн. руб., адначасова вызначаючы раз-

мер бяспропантнага выпуску пазыкі ў 350 млн. руб. і процантнага выпуску ў 200 млн. руб. Вынікі кампаніі такім чынам трэба прызнаць зусім здавальняючымі. Другая пазыка індустрыялізацыі ў 550 млн. руб. зьяўляецца буйнейшай крэдытнай апэрацыяй ня толькі па нашых маштабах але і па маштабах эўрапейскіх фондавых рынкаў. Паспяховае яе правядзненне непасрэдна сярод дрэбных трымальнікаў на працягу 4-месячнага тэрміну лішні раз пацвярджае, што шматмільённыя масы працоўных актыўна падтрымліваюць усе мерапрыемствы свайго ўраду па індустрыялізацыі народнае гаспадаркі. У гэтым сакрэт поспехаў нашага дзяржбюджэту.

Першы тэраж выйгрышаў па другой пазыцы індустрыялізацыі назначан на 26-га студзеня. (ТАСС).

заванне напкінскага ўраду, таму ангельскі пасланнік Лэмпсон паведаў Чан Кай-шы. Падпісана таксама тарыфная згода з Партугаліяй, Галацыйяй і Швэцыяй. Падпісаньне дагавору з Францыяй і Гішпаніяй чакаецца на днях. Завяршэнне перагавораў паміж міністрам фінансаў Сун Цэ-вэнам і японскім консулам Яла чакаецца таксама на днях. (ТАСС).

Тарыфная згода паміж напкінскім урадам і Англіяй

ШАНХАЙ, 21. Сьвённа 21-га сьнежня падпісана тарыфная згода паміж напкінскім урадам і Англіяй. Тэкст згоды не апублікаван.

Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, Англія ў гэтай згодзе прызнае прынцып поўнай тарыфнай аўтаноміі Кітая, вгаджаецца на адмену дагавору аб абмежаванні абкладаемага тапажу.

Падпісаньне згоды азначае пры-

Фашысцкі ўрад у Латвіі

РЭВЕЛЬ, 22. Разглядаючы склад новага латвійскага ўраду, орган эстонскіх сацыял-дэмакратаў «Рахна Сэна» прыходзіць да вываду, што ён зьяўляецца самым рэакцыйным урадам Латвіі за ўсё час існавання рэспублікі. Газэта падкрэслвае, што назначэнне ваенным міністрам прадстаўніка нацыянальнага блёку Озолса, праз якога фашыстыя змогуць рабіць уплыў на армію, уплывенне ў склад урадавай кааліцыі ў сойме двух рускіх манархістых у тым ліку і біскупа Іоанна, надае яму надзвычайна рэакцыйны характар. К дэснігодзьдзю Латвіі латвійская буржуазія з-за страху перад рабочаю класою аддала ўладу тым, у барацьбе супроць якіх у свой час была створана Латвійская рэспубліка.

Рабочая класа Латвіі ідзе насустрэч цяжкай барацьбе.

11 год ВЧК—АДПУ

20 сьнежня мінула 11 год ад дня ўзнікнення ВЧК. Слаўны шлях, пройдзены гэтым верным вартуніком нашай рэвалюцыі, найбольш яскрава адлюстроўвае ўвесь цяжкі, але пераможны шлях пралетарскай дыктатуры.

Вырваўшы ўладу ў капіталісты і памешчыкаў, пралетарыят быў прымушан ужо на другі дзень рэвалюцыі арганізаваць рашучае прыдушэнне скінутага, але канчаткова не разбітага класавога ворага, які пачаў сваё контр-наступленне супроць улады рабочае класы.

Забеспячэння перамогі на франтах грамадзянскай вайны. Скончылася грамадзянская вайна. Пралетарская дзяржава прыступае да сацыялістычнага будаўніцтва. Але вораг ня дрэмле. У грандыёзнай сацыялістычнай будоўлі класавы вораг знаходзіць шчыльнікі, у якія ён стараецца пралезьці, каб шкодзіць нашай справе і дапамагчы капіталістычнаму акружэнню ў барацьбе з савецкай уладай.

І ў гэтыя гады мірнай пераломкі, калі пралетарыят напружвае ўсе сілы для будаўніцтва новага сацыялістычнага грамадства, ВЧК, ператвораная ў Дзяржаўную Палітычную Управу, не паслабляе свайго рэвалюцыйнай пільнасці. Зрываючы лічынны в разлаваных ворагаў, якія карыстаюцца нашымі труднасцямі, змагаючыся з эканамічнай контррэвалюцыяй, са спекуляцыяй, з раскраданнем, з расхлябанасцю, зложываньнем і шпіянажам, АДПУ расьпярэбляе тым самым шлях нашага будаўніцтва ад контррэвалюцыйных спроб усіх тых, хто яшчэ, апанаваны шалёнай нянянісцю да пралетарскае ўлады, марыць аб звароце да мінулага.

Свае сілы ВЧК-ДПУ і няпер, як у гады грамадзянскае вайны, чэрпала і знаходзіць у сіле пралетарскай рэвалюцыі, у арганізаванасці і баявой агуртаванасці пралетарскіх мас. У шчырым падтрыманні рабочых мас, у тым, што кожны свядомы пралетар ганарыцца тым, што ён дапамагае органам ДПУ ў іх цяжкай і складанай рабоце, і закладзён «сакрэт» поспехаў ДПУ.

Ня мала змоў і влачынных банд было ліквідавана, дзякуючы непасрэднай дапамозе рабочых і сялян органам ВЧК і ДПУ.

Толькі нашы ворагі могуць узяць органы ВЧК-ДПУ, як «кучкі чэкістых, якія ідуць на ўсё, што агаала савецкае ўлада». Так, ВЧК-ДПУ была, ёсьць і застанецца непарушнай гвардыя пралетарскае дыктатуры, верным вартуніком Савецкага Саюзу. Ажыццяўляючы рэвалюцыйную волю рабочае класы, ДПУ, пад кіраўніцтвам УсеКП(б), будзе і надалей бяспрашна і верна служыць справе пралетарскае рэвалюцыі на страх усім не ворагам.

А. П.

VII Менская акруговая канфэрэнцыя КП(б)Б

Справаздача ЦК КП(б)Б

ДАКЛАД ТАВ. М. ГАЛАДЗЕДА

Бюджэт

Як у бюджэце адлюстравіцца задачы гаспадарчага і культурнага будаўніцтва? Тут характэрным з'яўляюцца наступныя паказчыкі: удзельная вага адміністрацыйна-кіравнічых выдаткаў складае ўсяго 10 проц. на дзяржаўным бюджэце і 13,8 на маспавым бюджэце. Удзельная вага сацыяльна-культурных выдаткаў складае—32,7 проц. на дзяржаўным бюджэце і 53,8 проц. на маспавым бюджэце. Удзельная вага выдаткаў на гаспадарчы сектар складае 55,5 проц. на дзяржаўным бюджэце і 26,8 проц. на маспавым бюджэце. Розныя выдаткі на маспавым бюджэце 5,6 проц. на дзяржаўным бюджэце—0. Як бачыце, гэтыя лічбы сведчаць аб тым, што дзяржаўны і маспавы бюджэты палкам прыстасаваны для выканання задач сацыялістычнага будаўніцтва. Так што ўдзельная вага нявытворчых, адміністрацыйна-кіравнічых выдаткаў складае ўсяго 10 проц.

Як выконваюцца плянны загато-вак

Закачываючы характарыстыку гаспадарчага будаўніцтва, я хачу спыніцца на пытаннях загатовак і забеспячэння. Разьмер пашыя загато-вак у гэтым годзе мы вызначылі больш чым у мінулым годзе. Калі ўзяць па хлебе, то мы замест 2 мільянаў пудоў у мінулым годзе вызначылі плян загатовак у 4 мільяны, г. зн. у два разы больш супроць мінулага году. Зразумела, гэты плян загатовак не вырашае і на 50 проц. задачы забеспячэння хлебам гарадоў і рабочых цэнтраў БССР, бо мы да гэтай загатоўленай нам колькасці завозім яшчэ 20 мільянаў пудоў хлебапрадуктаў з іншых раёнаў ССОР. Але ўсё такі мы ўнутры БССР павялічылі ў хлэбазагатоўцы ў два разы супроць мінулага году. Тое-ж самае мы робім на Ільма-Валакі, Іліяным оемі, Скуроры і г. д.

Цяпер давайце паглядзім, як выконваюцца да гэтай часу плянны загатовак. Я на першым квартале мы выканалі наш плян загатовак амаль што на 100 проц. Апошнія-ж месяцы мы маем недавыкананне плянна па многіх відах, у тым ліку і на хлебе, прычым найбольш характэрна, што я асабліва падкрэсьліваю перад канфэрэнцыяй, бо гэта была задача абнавілення дырэктывы ЦК УсеКП(б), гэта тое, што кантрактацыя ў нас на выкананне тых задач, якія яна павінна выканаць. Кантрактацыя мае на мёце ўзмацніць арганізатарныя мерапрыемствы і палегчыць задачы загатовак. А што-ж мы маем на справе? Практыка паказвае, што ў гэтым годзе нармальна загатоўкі перавышчаюць процант выканання рэалізацыі дагавароў па кантрактах, гэта значыць, работа па рэвалюцыйнай дагавароў па кантрактах ця-...

лжайных раёнах уборка хлеба в палеу на кліматычны умовак пракодзіць пазней, чым напр. на Украіне, а таксама ў звязку з тым, што з гэтых аддаленых раёнаў больш часу тратыцца на дастаўку хлеба ў спажывецкія часткі Саюзу.—э прычым усяго гэтага тэрміны дастаўкі хлеба адцягнуліся. Але зараз ужо завод хлеба адбываецца рэгулярна па тых вынарадак, што даюцца нам Наркамгандлем Саюзу, і прыер у нас ужо ёсць аздавальняючы запасы хлеба. Так што мы маем зараз ужо больш устойлівае становішча. Пытаньне аб недастачы хлеба зараз ужо не стаіць. Але гэта, зразумела, не вываляе нас ад публічнага выканання загатоўчых пляннаў унутры БССР. Тое, што мы зараз на 100 проц. забяспечаны ў сэнсе завозу хлеба ў БССР з іншых раёнаў ССОР, гэта зусім не гаворыць за тое, што мы можам «распусціць нухы» і з халадком адносіцца да выканання загатоўчых пляннаў.

Яшчэ я павінен, у звязку з хлэбазабеспячэннем, падкрэсьліць адзін важны момант, гэта аб эканомным выдаткаванні хлеба. Хлэбафаржаны баяліс ва ўсім Саюзе зьяўляецца зараз напружаным, і таму мы павінны аддаць сур'ёзную ўвагу пытанням эканомнага выдаткавання хлеба.

Пытаньне самай суровай эканоміі ў выдаткаванні хлеба на працягу ўсяго году трэба ставіць, як адно з важнейшых мерапрыемстваў ва ўсёй нашай штодзённай працы. У гэтай рабоце павінна быць выразанасьць і арганізаванасьць. Улічваючы практыку мінулага году, мы павінны паставіць справу хлэбазабеспячэння так і дабіцца такой арганізацыі, каб ня было ні на адну хвіліну перабойў у рэгулярным забеспячэнні рабочых гарадоў. Цяпер у нас ёсць салідны запас хлэба—гэта бласспрэчна, і ніякіх гутарак аб недастачы хлеба быць ня можа. Але мы павінны ўмець так маанураваць тымі запасамі, што ў нас ёсць, і так арганізаваць усю працу як па загатоўцы, гэтак і па забеспячэнні, каб ніякіх параканьяў у гэтай галіне ня было.

Унутрыпартыйнае становішча

Я пераходжу да ўнутрыпартыйнага становішча. XI-ы зьезд КП(б)Б у галіне ўнутрыпартыйнай працы даручыў:

«Узмацніць працу ўсіх арганізаваных па сыстэматычным ўдзяненні рабочых ад варштату ў партыі і батракоў на вёсцы, не палобляючы пытаньня рэгулявання сацыяльнага складу. Узмацніць працу па павялічэнні прыўноў рабочых і работніц у партыю ў тых прадпрыемствах, дзе партыйная праслойка сярэд агульнай масы рабочых яшчэ невыстарчальна».

Зьезд адзначае некаторыя дасягненні ў рэарганізацыі ўнутрыпартыйнай дэмакратыі, даў дырэктыву ЦК КП(б)Б аб тым, каб зварнуць яшчэ больш увагі на пытаньне...

партыю сялян, аб'яднаных у калгасы, камуны і арцелі. Калі процант сялян у агульным складзе партыі выражаецца ў 23,2 проц., дык сялян, што працуюць у калектывах, камунах і арцелях, г. зн. тых сялян, якія найбольш блізка да нас, якія сталі на шлях рэальнай сацыялістычнай рэарганізацыі сельскае гаспадаркі, гэтых сялян у нашай партыі ўсяго мільёны процант.—ўсяго,—колькі вы думаеце?—293 чал. ва ўсёй КП(б)Б або ў сярэднім на 1 камуну, арцель і калгас прыходзіцца 0,36 камуніста. Я гэта асабліва падкрэсьліваю. Такія справы нікуды няварта. Тых сялян, якія палкам зьявляюць свой аёс з сацыялістычным будаўніцтвам, якія на справе рэагуюць на прызыв партыі аб рэарганізацыі сельскае гаспадаркі на базе калектывізацыі,—гэтых сялян, аказваецца, партыя не ахоплена, і толькі 0,36 партыйца падае на адну сацыялістычную адзінку.

Нікуды няварта такая рэч. Гэта значыць што дырэктыва зьезду ў гэтай частцы нам ня выканана і за гэта трэба як след «пакрыць» усю нашу арганізацыю якія павінны былі прапавіць над гэтым. Тав. Мола-таў у сваім дакладзе на лістападаўскім пленуме ЦК УсеКП(б) таксама прыводзіў лічбы, якія сведчаць аб недастаткова-разгорнутай працы па ўцягненні батрацкіх пласцоў вёскі ў партыю. Але ў тых лічбах справа лепш абстаіць, чым у нас; у БССР, дзе праслойка пралетарыяту малая, дзе мы маем па сутнасці сялянскую краіну аказваецца, што такі пласт сялян, які найбольш блізка да партыі, партыя не ахоплена.

Вось чаму я асабліва падкрэсьліваю ўвагу канфэрэнцыі на гэтай важнейшай задачы. Нам наогул прыдзецца сельскія і чэйкі ў перагу вы-падкаў пачысціць, бо там ёсць шмат васьмечальнаў, элементаў з палітна-кулгаскай ідэалогіяй. Але нам разам з гэтым трэба прыняць усю крокі і для таго, каб ахапіць нашай партыяй найбольш лепшы элемент у вёсцы, элемент, які стаў рэальна на шлях сацыялістычнага жыцця.

Больш рашучасьці ў вы-лучэнстве

З пытаньняў ўнутрыпартыйнага будаўніцтва я хачу яшчэ спыніцца на падборы працаўнікоў і на вылучэнні. ЦК партыі не адзін раз на працягу апошняга году займаўся гэтым пытаньнем і прамаўляў, як праходзіць вылучэнне на справе, даваў дырэктывы, уносіў патрэбныя праўкі ў практычнай працы розных органаў і г. д. Але ўсё такі трэба перад канфэрэнцыяй чыстасардэчна прызнацца, што мы асабліва хва-ліцца посьпехамі вылучэнскай працы ня можам: у нас тут усё такі ёсць шмат блытаніны. Напрыклад, у той час, калі партыя не адзін раз падкрэсьлівала, што ніякіх асобных практыкацый інстытутаў для вылучэнцаў утвараць ня трэба і што вылучэнцаў трэба так, каб браць лепшых з сялянства, а не лепшых з партыі, нават на пасобных праслойкі партыі да ўмовах БССР можа праходзіць ў розных формах.

Такім чынам напор дробна-капіталістычных элементаў на пасобных членаў партыі, нават на пасобных праслойкі партыі да ўмовах БССР можа праходзіць ў розных формах.

разна сацыяльную базу правага ўхі-лу. І вось, калі ўзяць гэтыя сацыя-ляныя карэньні правага ўхілу ва ўмовах Беларусі, і запытацца, ці ёсць яны ў нас, ці няма дык, зразумела кожны з вас скажа, што гэтыя сацыяльныя карэньні ў нас у БССР маюцца і нават у большым разьмере, чым у іншых частках Саветаў Саюзу. Учора т. Гамарнік гаварыў, што ў некаторых асобных членах партыі прабуецца ставіць пытаньне так, што быццам у БССР наогул не адчуваюцца правы правага небясьпе-кі, што па іх думцы КП(б)Б забяспечана ад гэтага ўхілу. Зразумела, што такія разважаны зьяўляюцца памылковымі. Я стаўлю пытаньне зусім інакш іменна, што ў нас на Беларусі аб'ектыўна ўмовы нават больш спрыяюць для правы такіх апартуністычных ўхілаў чым у іншых арганізацыях УсеКП(б), бо калі асноўнай сацыяльнай асновай для правы правага небясьпеку ўнутры партыі зьяўляецца факт пераважаю-ць дробная вытворчасць, дык у БССР, як вядома, раздробленасьць усёй вытворчасці яшчэ большая, чымся ў іншых частках Саюзу, а малая праслойка пралетарыяту і не-вялікая удзельная вага прамысло-васьці ў агульнай прадукцыі народ-най гаспадаркі БССР таксама спрыяюць зьяўленьню такіх ўхілаў. Напрыклад, у нас прадукцыя сама-тужнай прамысловасьці адносна да прадукцыі цэнавай прамысловасьці складае каля 60%. Гэта значыць, што мы маем сотні і тысячы дроб-ных вытворцаў у гарадох БССР. Няма чаго гаварыць аб тых сацыяль-ных карэньнях, якія маюцца на вёс-цы: там яны яшчэ большыя; ды пласт нацыянальнай супрачэнасьці, які існуюць у нашай шматнацыя-нальнай рэспубліцы.

Што азначаюць нацыяна-шавіністычныя ўхілы?

Да таго, што я скажаў, трэба яшчэ дадаць, што ў нас у БССР мы маем павялічаны розны нацыянальных ўхілаў і ўсіх масьцей шавінізму. А шавінізм, нацыяналістычны ўхілы—гэта ёсць таа самая правая небясьпека, толькі выражаецца яна ў іншых формах. Карэньні тут адны і тыя дробна-буржуазныя капіталі-стычныя карэньні. Чалавек, які звар-нуўся апартуністычным ўхілам, у звязку з тымі труднасьцямі, што маюцца ў нашым будаўніцтве, і член партыі, які зварнуўся ўхілам шавіні-зму, або нацыянал-дэмакратызму,—гэта ёсць нішто іншае як адбій-чы напор дробна-капіталістычных элементаў. А такі член партыі які паддаецца такому напору у чым-бы ён не выражаўся,—у апартунізме або нацыянал-дэмакратызме,—гэта ёсць усё чалавек, праз якога пра-сочваецца ў партыю дробна-буржуа-ная ідэалогія.

Пытаньні нацыяналітыкі і бе-парусіацыя

XI зьезд КП(б)Б у галіне культур-нае працы і нацыянальнае палітыкі разам з адначаньнем раду дася-гненьняў і таксама раду недахопаў, даў наступную дырэктыву: «Для забеспячэння далейшага правядзеньня нацыяналітыкі і далей-шага разьортваньня культурнага будаўніцтва, трэба дабіцца больш актыўнага ўдзелу ўсёй КП(б)Б у правядзеньні нацыяналітыкі, у пер-шую чаргу ў правядзеньні белару-сізацыі. Задача гэта асабліва востра стаіць перад прафсаюзамі. Трэ-ба зьвярнуць увагу на далейшае ўцягненьне працоўных нацмен-шасьці ў актыўнае савацкае і культурнае будаўніцтва і далей-шае паллашэньне абслугоўваньня нацменшасьці праз нацыяналь-ныя саветы, праз культурную пра-цу на іх роднай мове».

Як бачыце, зьезд зьвяртае асаблі-вую ўвагу на правядзеньне белару-сізацыі і абслугоўваньне нацмен-шасьці і адначасова высювае за-дачу барацьбы з правамі ўскага роду шавінізму, да якой-бы нацыі ён не належаў.

Як нашымі арганізацыямі выкон-ваецца гэтая дырэктыва? Мне адзе-цца, што разам з бласспрэчнымі да-сягненьнямі ў гэтай галіне пра-цы за ўсіх арганізацыяў ёсць яшчэ нават і члены партыі, якімі гэта дырэктыва ня выконваец-ца. У нас яшчэ да гэтага часу ў перагу выпадак існуюць элементы

дурэйскай нацыі палкам. А калі мы надалі гэтай барацьбе характар кля-савай барацьбы, дык зразумела, што дурэйскія шавіністы ня маглі з прыемнасьцю аднесьціся да такога ўстаноўкі Гэта значыць, што дурэй-скія шавіністы хачелі, каб партыя павяла барацьбу з антысэмітызмам ў «чыстых» нацыянальных формах. Вось чаму ім ня вельмі спадабалася, што гэта партыя завастрае такое пусь-явах антысэмітызму клясавую пада-плёку.

З другога боку настроі тых колаў з расійскіх і беларускіх шавіністаў, якія зваржаны душком антысэміты-зму, выражаліся такім чынам: «На што гэта партыя звастрае такое пусь-якавае пытаньне, як выпадак на «Кастрычніку». Там-жа нібы-та нічога асаблівага ня адарылася: хлопцы пажартавалі над дзеўкамі—і больш нічога. Так што дарма завастрае-ца наогул гэтае пытаньне». Такія людзі ў пасобных выпадках пра-бавалі на гэтым грунце пасеяць яшчэ большы антысэмітызм.

ЦК КП(б)Б, разгледзеўшы выпадак, які адарыўся на «Кастрычніку», даў яму зусім правільную ацэнку, асу-дзіўшы тую нерашучасьць, якую праявілі некаторыя арганізацыі ў барацьбе з гэтым зьявішчам.

Цяпер я хачу спыніцца на пытань-нях нацыянальнае палітыкі прычым спыніўся ў такім разьмере: як выкон-валася дырэктыва, даданая па гэтым пытаньні XI зьездам КП(б)Б.

Пытаньні нацыяналітыкі і бе-парусіацыя

XI зьезд КП(б)Б у галіне культур-нае працы і нацыянальнае палітыкі разам з адначаньнем раду дася-гненьняў і таксама раду недахопаў, даў наступную дырэктыву:

«Для забеспячэння далейшага правядзеньня нацыяналітыкі і далей-шага разьортваньня культурнага будаўніцтва, трэба дабіцца больш актыўнага ўдзелу ўсёй КП(б)Б у правядзеньні нацыяналітыкі, у пер-шую чаргу ў правядзеньні белару-сізацыі. Задача гэта асабліва востра стаіць перад прафсаюзамі. Трэ-ба зьвярнуць увагу на далейшае ўцягненьне працоўных нацмен-шасьці ў актыўнае савацкае і культурнае будаўніцтва і далей-шае паллашэньне абслугоўваньня нацменшасьці праз нацыяналь-ныя саветы, праз культурную пра-цу на іх роднай мове».

Як бачыце, зьезд зьвяртае асаблі-вую ўвагу на правядзеньне белару-сізацыі і абслугоўваньне нацмен-шасьці і адначасова высювае за-дачу барацьбы з правамі ўскага роду шавінізму, да якой-бы нацыі ён не належаў.

Як нашымі арганізацыямі выкон-ваецца гэтая дырэктыва? Мне адзе-цца, што разам з бласспрэчнымі да-сягненьнямі ў гэтай галіне пра-цы за ўсіх арганізацыяў ёсць яшчэ нават і члены партыі, якімі гэта дырэктыва ня выконваец-ца. У нас яшчэ да гэтага часу ў перагу выпадак існуюць элементы

тры на раз'ясненьне, што изложение доклада на белорусском языке есть выполнение ряда решений партийных съездов КП(б)Б, пленумов и Бюро ЦК, демонстративный уход их с собрания партактива,—явля-ется непартийным поступком, ка-новой категорически осуждает и рассматривает как проявление ве-ликодержавного шовинизма и серь-ёзное нарушение партдисциплины; 2) наряду с этим партконференция считает, что подобный случай, а также имевшие место и ранее, об-ясняются слабой постановкой ра-боты в партийных организациях, непониманием отдельными парти-цами национальной политики парти-и в частности притического осуществления ее в БССР и труд-ностей ее проведения в условиях многонациональной БССР.

Исходя из вышеизложенного, парти-йная конференция считает не-обходимым поставить данный по-ступок партийцев на обсуждение партийной организации, в целях привлечения внимания асей парти-йной организации и вопросам национальной политики нашей парти-и, выявления недочетов на-циональной работы в частях и в особенности белоруссизации, рабо-ты с белоруссами, вынесения еди-нодушного осуждения данного факта и привлечения к партийной ответственности виновных товари-щей».

Палітычная абструкцыя бела-рускага шавінізму

А вось другі выпадак, які гаво-рыць аб наўнасці ўхілу ў бок бе-ларускага шавінізму.

Я маю на ўвазе тэатральную ды-скусію і ліст трох студэнтаў. Гэты вынадак паказвае, што мы далёка не пазбавлены і ад тэндэнцыі бела-рускага шавінізму, гэта ёсць адва-ротны бок адной і той-жа мэдалі, аднаго і таго-ж ўхілу. У першым вынадаку, які меў месца ў Вабруй-ску, мы мелі палітычную абструк-цыю вайскадаржаўнага шавінізму, а ў другім вынадаку мы маем такса-ма палітычную абструкцыю белару-скага шавінізму, які праз галаву пар-тыі і адпаведных грамадскіх аргані-зацый пачаў крычаць аб «ваіску беларусаў» і г. д. Я на думам гэтым скажаць, што ў сьпіраве правядзеньня беларусізацыі ва ўсіх нашых устано-вах, у тым ліку і ў БДУ, усё абста-іць добра і што няма недарэчас-ці і недакладу. Такія факты пады-ходу з «халадком» да беларусізацыі мы, безумоўна, маем, але з гэтага ні ў якім выпадку не вынікае, што поведзе такіх недарэчасціх у пра-...

ся. Вышла цікавая рэч: беспартый-ныя артысты ўсіх нашых тэатраў, якія з адпаведнасьцю працуюць над разьвіцьцём беларускай культу-ры, і кіраўнікі тэатру зразумелі па-стапоў вьезд правільна і на пад-ставе таго, што зьезд адначайні не-адавальняючае становішча в рэпер-туарам, актыўна пачалі самі зьяў-ляць ініцыятыву і ўводзіць прале-тарскія элемэнтны ў свой рэпертуар. Самі артысты, самі кіраўнікі па-чалі прапавіць над новым рэперту-арам: што змаглі—самі напісалі, а чаго не паспелі напісаць—узялі ў іншых тэатрах, пераклаўшы рэвалю-цыйныя п'есы на беларускую мову, г. зн. сур'ёзна падыйшлі да тако напамінку, які арблен партыйным зьездам КП(б)Б аб якасьці рэперту-ару. Артысты Міроўіч сам напісаў п'есу на рэвалюцыйную тэму і, па-мойму, напісаў добрую п'есу, бо яна адбівае адзін з рэвалюцыйных эта-паў барацьбы пралетарыяту. Вядо-ма, што ў ёй можна знайсці тым ці іншым недахопам, як і ў многіх п'есах, але яна ўсё-ж гаворыць аб працах рэвалюцыйнай барацьбы. Калі ў гэтай п'есе хто з пісьменьні-каў ці з другіх прадаўнікоў заўваж-ваў тым ці іншым недахопам, то іх-траба было пакрытыкаваць. А адарылася так: замест таго, каб в усёй аб'ектыўнасьцю, таварыскім тонам, крытычна зазначыць на тым ці ін-шым недахопам, Глыбоцкі пачаў я-даць Міроўіча абавязьшы нават не-прыстойнымі словамі, і што-ж з гэ-тага вышла. У той час, калі Міроўіч п'есу напісаў, а артысты ўклалі ў гэту п'есу ўсё сваю мастацкую здо-лянасьць, каб яе як след перадаць глядачу, у гэты час «крытык» пачаў зьямешваць аўтара в грызаві. Нікуды ня годны такі падход. Тым больш, што Глыбоцкі ня даў увамен пічо-ва лепшага, а запрагнаваў пашчыць у Рومن-Ролана. Ну, бачыце,—чу-жым камунама сваіх дэялоў часта-ваць,—гэта не заўсёды добра, а ў Але галоўнае на ў гэтым. Галоў-нае ў тым, што талі, калі беспарт-ыйныя артысты в усёй энэргіяй сумленна і актыўна пачалі праца-ваць над ажыццяўленьнем паставы-ды партыйнага зьезду і пачалі ўво-дзіць рэвалюцыйныя матывы ў свой рэпертуар, у гэты час «крытык», а разам з ім і некаторыя члены пар-тыі, якія салідарызуюцца з Глыбоц-кім, пачалі цыгнуць тэатральныя прадаўнікоў ва полы павал укліч-ва да лані і абвінавачваньняў. А мы лічым, што павінна быць паадварот: камуністы павінны быць на чале выкананьня паставы зьезду сваёй партыі і ўсімі сіламі дапамагаць беспартыйным прадаўніком, сумленным прадаўніком у іх цяжкой справе, за-акчываць і за тое, што яны шчы-ра праслухаліся да голсу пар-тыі і зьяўляюць ініцыятыву. Бо тое, што Міроўіч напісаў п'есу «Залічы-верцаўны», а першы Тэатр даставіў яе, і добра паставіў, гэта ёсць ве-лікае дасягненьне ў разьвіцьці бела-рускага мастацтва. А паколькі адны п'еса не маглі вырапіць палкам пытаньне аб палітычнай рэа...

Такое становище цілком несправедливо, за того треба бачити усе наші організації, у першую чаргу каапаратіўныя, якія павінны праводзіць рэалізацыю дагавароў.

У мінулым годзе, як многія з вас ведаюць, мы мелі амаль што такое становішча, калі нам замест ільну ў Віцебскай і Полацкай акрузе мусілі прыносіць акты аб замочанні ільну; гэта значыць, грошы атрымалі ад дзяржавы ўзмен грошай халці даць нам акты аб замочанні, прычым акты гэтыя складаліся ў студзені месяца. Цяпер аказваецца, што многія нашы організації на ўлічаны недахопаў мінулага году і не надцягнулі працы па рэалізацыі дагавароў па кантрактах. На гэтых прычынах кантрактаўна сёння няграе належнай ролі ў справе загацовак. Трэба сказаць, што гэтак агіднейшае становішча, за такую працу трэба надцягнуць усе нашы організації.

Я ня буду доўга затрымлівацца на значэнні выканання загацоўчых плянаў у гэтым годзе, але пытаньне стаіць так, што хлебафуржы бяліне ва ўсім Савзе ў гэтым годзе вельмі напружаны і аб гэтым трэба памятаць. Ад выканання пляну загацовак на 100 проц. будзе асабліва нармальнае выкананьне гаданага гаспадарчага пляну. Які-б мы не будавалі кантрольныя лічы, які-б не складалі прыгожыя гаспадарчыя пляны, але калі мы сарвом плян загацовак па СССР, асабліва плян хлебазагацовак, дык мы пачну гаспадарча будаўніцтва перабоаў і цяжкасцяў не ажыццявіць; мы тады ня зможам даць хлеба гораду, мы ня зможам даць сельска-гаспадарчага сярца для нашай прамысловасці і г. д. Таму пытаньне аб выкананні загацоўчых плянаў—гэта ёсць баявая задача сённяшняга дня.

Таму я падкрэслівваю ўвагу Менскай акруговай канферэнцыі, пачынаючы тут ёсць прадстаўнікі ўсіх галін работы і прадстаўнікі месц, на неабходнасці выканання гэтай апаратыўнай задачы. Гэта такая работа, якая нас не чакае; калі прапусціць тыдзень—дык яго ўжо не дагонім.

Многія таварышы прабавалі тлумачыць прычыны паслаблення загацовак тым, што было разводаць, што была дрэнная дарога і таму сільна ня вывозілі на рынак сельгаспрадуктаў, а каапаратцы і іншыя загацоўчыя органы не маглі ўтрымаць на аднаведным тэмпе гэтыя загацоўкі Гаўстава. Нельга толькі гэтым тлумачыць паслабленне тэмпу. Вось зараз чарога добра, аямля прымерзла, паглядзім, як надцягнеце загацоўкі; а па ходзе загацовак мы будзем судзіць, як і ў мінулым годзе аб рабоце ўсіх нашых партыйных, савецкіх і гаспадарчых арганізацый.

Пытанні хлебазабеспячэння

Як стаіць справа з хлебазагацоўкамі? У першым месяцы загацоўчага перыяду мы мелі сур'ёзнае становішча, калі запасы хлеба ў нас былі невялічальнымі. Але такое становішча было толькі ў верасні месяцы, калі запарадкі, якія мы атрымалі на завоз хлеба з іншых раёнаў Савая, мы не маглі рэалізаваць, у звязку з тым, што ў бліжэйшых да нас хлебазагацоўчых раёнах (Украіна, часткова Паўночны Каўказ) адарыўся недарод. У гэтым годзе, як вы ведаеце, у звязку з неаднолькавым ураджэнем у розных раёнах Савая, адбылося перамяшчэнне раёнаў хлебазагацовак. І хоць ураджай у Сібіры, Палежжы і інш. падкам кампанію недарод на Украіне, але з прычыны таго, што ў гэтых ура-

жывых элементаў нашым мерапрыемствам у гаспадарчым будаўніцтве правыя сацыял-дэмакратычныя тэндэнцыі правыя антысэмітызму—уоў гэта ёсць рэчы якія вырастаюць на адной і той-жа падставе, толькі лінь працягваюцца ў розных формах,—гэта ёсць падстава для ўзнікнення правай небяспекі ўнутры КП(б)В.

Рост прапетарскага асяродку

Які-ж вынікі маюцца за апошні год у галіне росту КП(б)В? Агульнае колькасць членаў КП(б)В за апошні год вырасла на 23% або з 26.776 да 31.894 чал. Агульны рост, пачынаючы адзавальняючы. Лік рабочых вырас на 36,1%, лік рабочых адварштату вырас на 50,5% або з 7.905 чал. да 11.895 чал. Зараз мы маем тэкія суадносіны сацыяльных праслоек у нашай КП(б)В (я беру лічыбы за першыя тры кварталы 1927-28 г.): на 1 студзеня 1928 году рабочыя ў КП(б)В складалі 58,8% усею колькасці членаў КП(б)В, а на 1-е кастрычніка 1928 г.—59,3 проц.; батракі і сельскагаспадарчыя рабочыя ва гэтыя-ж даты складалі: 1,3 проц. і 2,1 проц.

Я ня буду пералічваць іншых сацыяльных груп але ў аднаведнасці з ростам рабочых і невялікім ростам батрацтва група служачых адзавальняючы чынам звылілася на сваёй удзельнай базе ў складзе КП(б)В.

Гэтыя карэпныя лічыбы гавораць аб тым, што некаторыя дасягненні ў галіне паліпшэння сацыяльнага складу КП(б)В мы маем але я павінен сказаць, што з пачатку работы адразу пасля XI з'езду КП(б)В уцягненне рабочых у партыю праходзіла ва многіх арганізацыйных усе гэты вельмі слаба. Напрыклад у Віцебскай арганізацыі ў 1-м квартале 1928 г. ня быў прыняты ні адзін рабочы, у другім квартале усяго 16 рабочых; у Гомельскай арганізацыі ў 1-м квартале прыняты ўсяго 33 рабочыя, а ў Менскай арганізацыі—ўсяго 20 рабочых. Бюро ЦК КП(б)В, падагулішы пашырэння вынікі пры ёму ў апошні год, адзначыла некаторую надбайнасць у працы па ўцягненні рабочых у партыю, бо ва многіх арганізацыйных гэтая важная работа па ўзмацненні радоў нашай партыі ва лік рабочых адварштату, праходзіла самадэкам. Бюро дало аднаведную дырэктыву па ўзмацненні гэтай працы.

Увага прыёму батракоў і с.-г. рабочых

Асабліва падкрэслівваю пытаньне аб прыёме ў партыю батракоў і сельска-гаспадарчых рабочых. У нас хоць і павялічыўся некалькі процант батрацтва ў нашай партыі (з 1,2 проц. да 2,1 проц.), усе такі ў нас яшчэ зусім мала батракоў у партыі. Калі вы памятаеце, мы аб гэтым таварылі амаль што на трох апошніх з'ездах КП(б)В, і цяпер кажам, што наша праца па ўцягненні батрацтва,—гэтай асноўнай прапетарскай масы на вёсцы, якая павінна ажыццяўляць волю партыі, яшчэ ня досыць разгорнута партыяй. Праўда, зараз тут ужо ёсць некаторы пералом, нашы арганізацыі ўжо больш ахапілі сваёй прапай батрацтва, але вынікі тут мы маем зусім незадавальняючае. Батрацтва і сельска-гаспадарчыя рабочыя на вёсцы—гэта асноўны касцяк, на які атрацтва ўся палітыка нашай партыі, асноўная прапетарскай маса на вёсцы, якая павінна праводзіць усю нашу палітыку па сельска-гаспадарчых, і ўсе такі гэта маса яшчэ зусім слаба ўцягваецца ў партыю. Яшчэ горш, а то і зусім нікуды не падаіцца справа з уцягненнем у

праду—гэта лінія партыі ня зусім выраітная прадзвінца некаторыя арганізацыі. Шмат хто баіцца ўзяць добрага рабочага і пасадыць на практычную працу. Вось практыкантам зрабіць, дык на гэта кожная арганізацыя гадзілася-б нават, калі хопіць 100 практыкантаў пасадыць, а каб узяць рабочага ад варштату, вылучэння, прыгладзецца да яго і паставіць на адказную канкрэтную працу,—гэта гэтага рабіць шмат хто баіцца.

А пытаньне з фармаваннем новых кадраў, выхаваннем іх з вылучэнцаў, каб потым ставіць іх на любую пасаду, гэта стаіць у нас востра. Цяперашні перыяд сацыялістычнага будаўніцтва патрабуе на кожным кроку ва ўсёй нашай канкрэтнай працы шліфага ўдзелу камуністы, рэальнага падыходу да ўсякай справы і патрабуе ўцягнення ва ўсю нашу працу шырокіх колаў рабочых і сялян. Пытаньне аб вылучэнні, аб фармаванні кадраў, аб падрыхтоўцы працаўнікоў зараз стаіць востра як ніколі раней.

Уладзімер Ільліч аб гэтым гаварыў ужо даўно; яшчэ ў пачатку НЭПу ён сказаў, што асноўная наша задача—падбор людзей. Вось гэтая даўнішняя ўстаноўка Ільліча стаіць зараз з такой-жа вострасцю, як стала тады. Цяперашні перыяд будаўніцтва патрабуе сур'ёзнага і сьмелага фармавання і падбору людзей. Таксама трэба не забываць аб тым, што партыя павінна рыхтаваць сваіх спецыялістаў на розныя галіны працы, рыхтаваць ня толькі кіравнікоў-адміністрацараў, але выхоўваць тых людзей, які-б маглі выконваць канкрэтную працу па рэканструкцыі таго ці іншага прадпрыемства.

Значыць гэтую задачу мы фармулюем так: падрыхтоўка кадраў вылучэнцаў, фармаванне і падбор гэтых кадраў—гэта задача застаецца баявой задачай, ад паспяховага выканання якое ў значнай ступені будзе залежаць ажыццяўленне нашага пляну рэканструкцыі народнага гаспадаркі.

Барачыба з правай небяспечкай у цэнтры ўвагі

Давольна цяпер спыніцца на ўхілах ад правільнай лініі нашай партыі і аб неабходнай барачыбе з гэтымі ўхіламі. У нашым друку, у пастановах партыйных арганізацый гэтая пытаньне ўжо высвятлялася, і пасля ўчарашняй прыватнай прамовы тав. Гамарніка, які таксама правільна паставіў гэтае пытаньне аб неабходнасці барачыбы з усімі ўхіламі ад нашай правільнай леныскай партыйнай палітыкі, мя ня прыдасца падрабозна спыняцца на гэтым пытаньні. Я хацеў толькі гэтае пытаньне высветліць з другога пункту погляду, з пункту погляду задач КП(б)В.

Як у БССР можа стаць пытаньне правага ўхілу і якія напы задачы па барачыбе з гэтым ўхілаў? Тав. Сталін у сваёй прамове на апошнім пленуме ЦК УсеКП(б) сказаў, што сацыяльная база ўхілаў, гэта—«факт прэобладання мелкаго прадзводства в нашай стране. Факт выроствання из мелкаго прадзводства капіталістычэскаго элемента, факт окружения нашей партии мелко-буржуазной стихией, наконец, факт заражения этой стихией некоторых элементов нашей партии. Вот вам в основном социальная база уклонов. Все они—эти уклоны—носят мелко-буржуазный характер».

Я ня буду далей пытаваць прамоў тав. Сталіна, абмяжуюсь толькі гэтай найбольш характэрнай фармулёўкай, якая вызначае зусім вы-

прапетарскай масы на вёсцы, якая павінна ажыццяўляць волю партыі, яшчэ ня досыць разгорнута партыяй. Праўда, зараз тут ужо ёсць некаторы пералом, нашы арганізацыі ўжо больш ахапілі сваёй прапай батрацтва, але вынікі тут мы маем зусім незадавальняючае. Батрацтва і сельска-гаспадарчыя рабочыя на вёсцы—гэта асноўны касцяк, на які атрацтва ўся палітыка нашай партыі, асноўная прапетарскай маса на вёсцы, якая павінна праводзіць усю нашу палітыку па сельска-гаспадарчых, і ўсе такі гэта маса яшчэ зусім слаба ўцягваецца ў партыю. Яшчэ горш, а то і зусім нікуды не падаіцца справа з уцягненнем у

праду—гэта лінія партыі ня зусім выраітная прадзвінца некаторыя арганізацыі. Шмат хто баіцца ўзяць добрага рабочага і пасадыць на практычную працу. Вось практыкантам зрабіць, дык на гэта кожная арганізацыя гадзілася-б нават, калі хопіць 100 практыкантаў пасадыць, а каб узяць рабочага ад варштату, вылучэння, прыгладзецца да яго і паставіць на адказную канкрэтную працу,—гэта гэтага рабіць шмат хто баіцца.

Як рэагавала КП(б)В на правы ўхіл?

Як-жа ЦК і ўся КП(б)В рэагавала наогул на правы тых прыхых ухілаў, якія выявіліся ў нашай партыі? Трэба адзначыць, што ЦК сваячасова даў правільную ўстаноўку па барачыбе з правай небяспечкай: такая ўстаноўка была сваячасова выказана і нашымі газетамі, якія ў асноўным правільна арыентавалі КП(б)В па пытаньнях барачыбы з правам ухілаў і прымірэнчымі да яго адносінамі. ЦК таксама сваячасова выказаў сваю думку наконт адзавых ЦК УсеКП(б) да Маскоўскай арганізацыі. Так што ўся КП(б)В сваячасова і разам з іншымі арганізацыямі дала рашучы адпор усім тым правам ухілаў, якія ў тых ці іншых выпадках працягваліся. Гэтую ўстаноўку, якую даў ЦК, на правільнае рашучы барачыбы з правам ухілаў а з прымірэнчымі да яго адносінамі, не паслабляючы барачыбы з астаткамі традыцыйна, КП(б)В далкам усурывала.

Калі я гавару, што ў нас напор буржуазна-капіталістычных элементаў можа працягвацца ў розных формах, у прыватнасці, у формах нацыянал-шавінізму і антысэмітызму, дык я меў на ўвазе тых выпадкі, якія адбыліся ў БССР, у прыватнасці правы антысэмітызму на завозе «Кастрычнік». ЦК КП(б)В гэты факт антысэмітызму і аданіў, як вылазку клясавага ворага. Праўда, у віжэйшых партыйных арганізацыях, напрыклад, у парткалентыве заводу «Кастрычнік», у раённых і нават у акруговых арганізацыі спачатку не падыйшлі правільна да гэтага пытаньня з пункту погляду клясавай барачыбы. Але ЦК адразу вызначыў правільную лінію, паказаўшы, што прамаўленне гэтых фактаў антысэмітызму—гэта ёсць іраўленне сапраўднага напору капіталістычных элементаў, варожых нам клясаў.

«Тэорыя» яўрэйскіх шавіністых

Характэрна адзначыць тое, якія тэндэнцыі выявіліся навакол гэтага факту антысэмітызму ў розных абыватальскіх колах, асабліва ў нацыяналістычных колах. Здавалася, што калі партыя б'е па такіх фактах, як антысэмітызм і г. д., дык яўрэйскія шавіністы павінны былі-б са здавальненнем прыняць гэта. Але мы бачым якраз адварот, што яўрэйскія шавіністы выказвалі незадавальненне гэтай прапай, якую партыя праводзіць у галіне барачыбы з антысэмітызмам. Яны не здаволены гэтай паставоўкай пытаньня, якую ўзяла партыя, як устаноўку клясавай барачыбы. Яўрэйскія шавіністы жадалі-б, каб партыя, праводзячы барачыбу з антысэмітызмам, дала-б ёй устаноўку як барачыбу ва ахову

прапетарскай масы на вёсцы, якая павінна ажыццяўляць волю партыі, яшчэ ня досыць разгорнута партыяй. Праўда, зараз тут ужо ёсць некаторы пералом, нашы арганізацыі ўжо больш ахапілі сваёй прапай батрацтва, але вынікі тут мы маем зусім незадавальняючае. Батрацтва і сельска-гаспадарчыя рабочыя на вёсцы—гэта асноўны касцяк, на які атрацтва ўся палітыка нашай партыі, асноўная прапетарскай маса на вёсцы, якая павінна праводзіць усю нашу палітыку па сельска-гаспадарчых, і ўсе такі гэта маса яшчэ зусім слаба ўцягваецца ў партыю. Яшчэ горш, а то і зусім нікуды не падаіцца справа з уцягненнем у

праду—гэта лінія партыі ня зусім выраітная прадзвінца некаторыя арганізацыі. Шмат хто баіцца ўзяць добрага рабочага і пасадыць на практычную працу. Вось практыкантам зрабіць, дык на гэта кожная арганізацыя гадзілася-б нават, калі хопіць 100 практыкантаў пасадыць, а каб узяць рабочага ад варштату, вылучэння, прыгладзецца да яго і паставіць на адказную канкрэтную працу,—гэта гэтага рабіць шмат хто баіцца.

Аб вылазках расійскага шавінізму

Што гэта значыць? Гэты факт сьведчыць, што частка таварышоў няўважліва адносіцца да нацыянальнай палітыкі партыі. І баюмоўна, на такіх таварышоў у нас ёсць ня мала і ў цывільных арганізацыях. Ва зумоўна, умовы працы для многіх вайсковых таварышоў—такія, што ім ня так лёгка дапасавання адразу да умоў БССР, у сэнсе нацыянальнай палітыкі: яны часта прымушаны пераяжджаць з аднаго месца ў другое, шмат з іх тут нядаўна жылі. За ўсё гэта можна даць некаторую «скідку», калі можна так выраіцца. Але ні адзін камуніст ў БССР, на якой-бы пасады ён не працаваў, не звальняецца ад абавязкаў вывучыць беларускую мову. І калі-б гэтыя вайсковыя таварышы, якія напрасілі мяне зрабіць даклад на расійскай мове, паставілі-б гэтае пытаньне без абструкцыі, дык з іх боку гэта нельга было-б прыняць як правую расійскага шавінізму. Але яны паставілі пытаньне ультыматэўна, а потым зрабілі абструкцыю (папалі са сходу)—гэта ўжо ёсць чысьпейшага характару русыфікатарскі шавінізм. Я тады напрасіў пачаць гэтае пытаньне, каб партыйная арганізацыя корпусу рэагавала на такі выпадак. І вось мяне ўчора прысудзілі выпіску з пастановы корпуснай партканаферэнцыі, якая гэтую справу спецыяльна разглядала.

«7-я партконференцыя №-га стрелкового корпуса, заслушав вночечредную информацию тов. Корявого об антипартийном поведении некоторых партийцев из военной организации на собрании партинтива во время доклада тов. Голодеда об итогах ноябрьского Пленума ЦК ВКП(б) и ЦК КП(б)В, находит, 1) требование части партийцев записками и выкриками с мест сделать доклад на русском языке вместо белорусского, и, наконец, несо-

праду—гэта лінія партыі ня зусім выраітная прадзвінца некаторыя арганізацыі. Шмат хто баіцца ўзяць добрага рабочага і пасадыць на практычную працу. Вось практыкантам зрабіць, дык на гэта кожная арганізацыя гадзілася-б нават, калі хопіць 100 практыкантаў пасадыць, а каб узяць рабочага ад варштату, вылучэння, прыгладзецца да яго і паставіць на адказную канкрэтную працу,—гэта гэтага рабіць шмат хто баіцца.

Барачыба на два франты—за леныскаю лінію ў нацыянальным пытанні

Канкрэтна, таварышы. Нам канкрэтна ў пытанні нацыянальнага трэба яшчэ раз паўтарыць тое, што мы ня раз гаварылі,—паўтарыць здачы, вызначаныя нашым з'ездам, што партыя павінна выконваць свае пастановы,—гэта перапершае; падругое, што мы павінны вёсці рашучую барачыбу, як кажуць, на два франты і ў нацыянальным пытанні, а аднаго боку з усімі сіламі біцца па влікадзяржаўным расійскім шавінізме з усім моцнасьцю партыі ўдзяляючы па гэтаму, на ўсёкае яго ўдзяльненне адказваючы так, як партыя ўмее адказваць, на спускаючы на адну хвіліну; а з другога боку, мы павінны вёсці рашучую барачыбу і з правамі мясцовага шавінізму. Гэтая задача абавязковая, але для гэтага трэба выканаць свае пастановы і вывучаць беларускую мову. Барачыбу з шавінізмам нельга вёсці тады, калі сам камуніст або рабочы в фабрыкі будзе надбайна адносіцца да беларускае мовы, і на толькі да мовы, а да ўсіх задач нацыянальнага пытаньня да ўсіх задач беларусізацыі ў поўным іх аб'ёме, і ў першую чаргу, у гэтым выпадку трэба кожнаму камуністу аўладаць мовай.

Нашы задачы

Закачваючы свой даклад, я павінен сказаць, што ЦК на працягу апошняга году зрабіў усе тое, што можна было для больш рэальнага выканання тых дырэктываў, якія даданы XI з'ездам КП(б)В і XV з'ездам УсеКП(б). У галіне гаспадарчай працы ў нас стаіць задача ўсямернага павышэння значэння ў удзельнай вагі прамысловасці ў народнай гаспадарцы; у сельскай гаспадарцы мы павінны зрабіць асяродкам сваёй працы задачу па калектывізацыі, падняць ураджайнасць і ўводзіць агрыкультурныя мерапрыемствы, пераводзячы сельскую гаспадарку на новыя сацыялістычныя рэйкі. Агульнае валачы намі вызначаюцца: уся КП(б)В павінна шырока разгорнуць фронтам стаць на выкананьне гаспадарчых задач з мэтай больш хуткага народна-гаспадарчага ўзвышэння ўсёй нашай краіны. Па культурнай працы і нацыянальнай задачы ўжо сказаў: тут наша палітыка застаецца нязменнай. У першую чаргу мы павінны ажыццяўляць задачы па беларусізацыі, перамагваючы ўсімі сіламі і сродкамі супраціўленне закасьпяненала русыфікатарскага шавінізму і ў той-жа час біць па ўсялякім шавінізме, якой-бы напаяў ён не выяўляўся.

Тэатральная дыскусія і памылк Глыбоцкага

Параўнаў аб тэатральнай дыскусіі. Я ня буду падрабозна спыняцца. Аб гэтым ужо шмат гаварылі. Ва зумоўна, артыкул Тодара Глыбоцкага, аб якім ужо многа гаворана, нічога агульнага ня мае з устаноўкай партыі на тэатральную справу і на пляхі культуры развільчэння. Гэта ня наша ўстаноўка. Супрацьпаставленне культуры беларуская культуры расійскай—гэта баюмоўна мае ў сабе элементы нацыяналізму, гэта, бясспрэчна, ня наша ўстаноўка. Браумела і таварышы, якія пайшлі за гэтым артыкулам, зрабілі прынцыповую памылку, яны проста ня чыталі ці калі чыталі, дык не хачелі ведаць тых паставоў з'езду КП(б)В, якія па гэтай справе маюцца.

Але я хачу спыніцца яшчэ і на другім пытанні. Наш XI з'езд паставіў, што ў галіне мастацтва разам з значнымі дасягненнямі адзначаецца і цэлы шэраг недахопаў. З'езд адзначыў незадавальняючае становішча з тэатральным рэпертуарам. Падкрэсліваю, што з'езд вызнаў і ясна паставіў, што ў нас у часу працы XI з'езду было незадавальняючае становішча з падборам рэпертуару. Гэта ён апаціў, як недарод, вразумела, з гэтага павінен быў рабіцца адпаведны вывад, і вось што здарыла-

праду—гэта лінія партыі ня зусім выраітная прадзвінца некаторыя арганізацыі. Шмат хто баіцца ўзяць добрага рабочага і пасадыць на практычную працу. Вось практыкантам зрабіць, дык на гэта кожная арганізацыя гадзілася-б нават, калі хопіць 100 практыкантаў пасадыць, а каб узяць рабочага ад варштату, вылучэння, прыгладзецца да яго і паставіць на адказную канкрэтную працу,—гэта гэтага рабіць шмат хто баіцца.

праду—гэта лінія партыі ня зусім выраітная прадзвінца некаторыя арганізацыі. Шмат хто баіцца ўзяць добрага рабочага і пасадыць на практычную працу. Вось практыкантам зрабіць, дык на гэта кожная арганізацыя гадзілася-б нават, калі хопіць 100 практыкантаў пасадыць, а каб узяць рабочага ад варштату, вылучэння, прыгладзецца да яго і паставіць на адказную канкрэтную працу,—гэта гэтага рабіць шмат хто баіцца.

Да выбараў д-ра Тарашкевіча ў акадэмікі

Неадменны сакратар ВАН т. Ластоўскі накіраваў кандыдатуры д-ра В. Тарашкевіча ў акадэмікі ВАН, у гутарцы з нашым супрацоўнікам заявіў:

Згодна вестак, доктар Тарашкевіч у апошнія часы падрыхтаваў да друку практычна-навуковую беларускую граматыку, перапрацаваўшы ў ёй тыя спрэчныя і няясныя пытанні, якія былі ў першым выданні.

Тарашкевіч, як філёлёг, зьяўляецца адным з найвыдатнейшых беларускіх вучоных. Свае філёлёгічныя працы ён ня ўсе друкаваў, але мае іх значны запас у рукапісах.

Выбары доктара Тарашкевіча ў акадэмікі значна ўзмоцняць працу няльсы філёлёгіі, бо прыбудзе высока-кваліфікаваны і добра сьвязаны ў пытаньнях беларускай мовы навуковым працаўнік. Асабліва гэта важна для Акадэміі ў зьвязку зь редагаваньнем акадэмічнага слоўніка жывой беларускай мовы.

Сход навуковых працаўнікоў БДУ, па дакладу рэктара у-ту праф. Пічэты аб некаторых кандыдатурах у акадэмікі ВАН, аднагалосна ўхваліў падтрымаць кандыдатуру д-ра Браніслава Тарашкевіча на катэдры гісторыі беларускае мовы.

кандыдатуру д-ра Браніслава Тарашкевіча на катэдры гісторыі беларускае мовы.

Запрашэньне на ўрачыстасьць

Падрыхтоўчая камісія паслава дадаткова запрашэньні на ўрачыстасьць адчыненьне Беларускай Акадэміі Навук т. т. Кнорыну, Позерну, лэнінградскаму пра-

фэсару Дубаху, кіеўскаму прафэсару Мажушыцкаму і праф. Вілэбокага Ветэрынарыянага Інстытуту Вышалеўскаму.

Новыя катэды пры Акадэміі Навук

У зьвязку зь пераіменаваньнем Ін-бэлюжэты ў Беларускаю Акадэмію Навук акадэмічнае рэдакцыя падрыхтавала праект арганізацыі наступных новых ка-

тэды: катэды хэміі, фізікі, катэды марксізму, класны прыгожага пісьменства і камісіі для вывучэньня філёлёгіі.

Навукова-дасьледчыя выданьні Акадэміі Навук

Акадэмічная Рада падрыхтавала выданьні пэна Акадэміі Навук на 1928-29 год. Пяць значна дапоўнень і даправаў. Намячэньне выданьня «Віспак аддзелаў гуманітарных навук». Выйдзе 6 томаў, якія ахопляць працы класікаў філёлёгіі, гісторыі, катэды этнаграфіі, сучаснага права, архэалёгіі і камісіі гісторыі мастацтва.

Лінгвістычная геаграфія (частка 2-ая) праф. Бузюка, слоўнікі Ігуменшчыны—Шатэрына, праект беларускага правапісу, слоўнікі сельска-гаспадарчае расьлінагадоўзі, дасаводства, практычнае механікі, пэдагогічнай дысцыпліны, а таксама поўны зборнік твораў Алесь Гаруна, альбом беларускіх народных тэатральных арнамантаў, зборнікі беларускіх народных мелодыяў і інш.

Выплата пэнсіі перад сьвятам

СНК паставілаў выплаціць пэнсію на 2-ю палову сьнежня ў сувязі зь сьвяткаваньнем 10-ці годзьня ВССР, на пэньне 29 сьнежня.

Прадпрыемстваў атрымліваюць пэнсію ў разьмеры 50 проц. месячнай тарыфнай стаўкі. Усе іншыя рабочыя і служачыя, якія атрымліваюць пэнсію пачасова і памесячна, атрымліваюць пэнсію варыянтна за 2-ю палову сьнежня.

Рабочыя і служачыя прамысловых

ЗА ДЗЕНЬ

ПРАФ. ЗАМОЦІН—КАРЭСПАНДЭНТ АКАДЭМІІ НАВУК. Праф. БДУ Замоцін абраны прэзідэнтам членам-карэспандэнтам Усесаюзнай Акадэміі Навук.

ЮБІЛЕЙ КРАЯЗНАЎЧАГА ТАВАРЫСТВА—ЦБ краязнаўства камандзіраваў тав. Шашалевіча ў Слуцк для прыняцьця ўдзелу ў сьвяткаваньні 5-ці гадовага юбілею Слуцкага краязнаўчага таварыства.

ПРАЕЗД Т. ФРУМКІНА. Учора праехаў праз Менск у Маскву намесьнік аэродыяга камісару фінансаў СССР т. М. Фрумкіна.

НОВЫЯ КЛІНІКІ. Валегія наркамасьветы падьвердзіла эскізы праекты новых клінік, распрацаваныя архітэктарам Лаўровым. Вылучана камісія, якой даручана ў 2-х тыднёвы тэрмін правесці падрыхтоўчую работу, зьяўваю ў пабудовы новых клінік БДУ.

— АДЭЗД ТАВ. БАРСКОВА. Народны камісар аховы здароўя БССР тав. Барскую выехаў у Харкаў па ўсеукраінскі зьезд на ахове здароўя.

Прыезд вядомага яўрэйскага пісьменьніка А. Рэйзіна

Учора, 29 сьнежня, у Менск прыехаў вядомы яўрэйскі пісьменьнік А. Рэйзін.

А. Рэйзін—ураджэнец Беларусі (м. Койданова) і доўгі час жыў у Менску. Каля 20 год варад ён эміграваў у Амерыку, дзе і жыве зараз.

Рабочыя і супрацоўнікі выдавецтва „Зьвязда“ працуюць на коляды

Агульны сход рабочых і служачых друкарні і рэдакцыі „Зьвязда“, адзначаючы, што коляды зьяўляюцца перажыткам рэлігійных забабонаў, што сьвята „Нараджэньня Хрыста“ зьяўляецца сродкам для буржуазіі і яе наймітаў адцягнуць увагу працоўных ад зьдэка барацьбы за сацыялізм, паставілаў:

- 1. Працаваць у дні 26 і 26 сьнежня.
- 2. Сьвяткаваць дзень аглашэньня БССР—31-XII і дзень 3 мая.

Пачаўся працэс барысаўскіх чубараўдаў

Барысаў, 22. (Па тэл. ад наш. кар.). Сёньня ўвечары пачаўся працэс над „чубараўцамі“. Справу разглядае выязная сэцыя Менскага акруговага суду пад старшынствам т. Жылінскага. Абвінавачвае т. Гарт. Зачытваецца абвінавальны акт.

Матар'ял сьведства рысуе жудасны малюнак гвалту зьявіраваў, страціўшых чалавечэ аблічча людзей над работніцаў Л. Азьвіраўшых хуліганамі былі ўзброены — адні рэвал'верам, другі кінжалам і, пагражачы застрэліць і зарэзаць, павалілі яе на вымяло.

„Жывая чарга“, ня глядзячы на тое, што зьбітага ахвяра збуліла прытомнасьць ня спыніла гвалту.

Крыкі Л. чуў праходзячы міма культурна-прапаганда фабрыкі „Чырвоная Бярэзіна“ Навіс. Але, баючыся пагроз бандытаў ён не заявіў аб гэтым у міліцыю. Праўда, ён раскаваў аб гэтым выданку

Запрашэньне рабочых дэлегацыя

Учора прэзідэнтам ЦСРБСБ і гэрсаветам былі паславы ў Тмфліс, Маскву, Ленінград, Смаленск, Бранск і Харкаў запрашальныя тэлеграмы, з просьбай выслась да 30 сьнежня рабочыя дэлегацыі для ўдзелу ў сьвяткаваньні 10-годзьдзя БССР.

у фабрыке „Чырвоная Бярэзіна“, але як ён, так і фабром, не далі правільнай адзінкі гэтай справе і проста замалі яе.

Да суду прыцягнуты: Маслоўскі Іван (жэршы), Маслоўскі Іван (хругі), Мадзьвенкі Іван, Дзяруга Лявон, Кавалюскі, Шапіла Уладзімер і Дамбскі. Усе яны абвінавачваюцца (па п. „б“ 24 і 80 ст. К. К.). У тым, што арганізавалі бану з мэтай зрабіць напад на пасобных грамадзян і, будучы ўзброенымі, зрабілі напад і зьверскі гвалт над работніцаў Л.

Уж. Лісвіч.

Агляд чырвонай казармы

31-га студзеня ў Беларускай дзівізіі пачнецца агляд чырвонай казармы, які будзе таксама праводзіцца на ўсесаюзнам маштабе. У аглядзе прымуць удзел „Чырвоны Крыж“, кааператывы і іншыя грамадзкія арганізацыі. Усе праца будзе скончана да 11-а гадовым Чырвонай арміі—23 лютага.

Папоўніць прамысловасьць інжынэрамі і тэхнікамі ў гэтым годзе будзе ўведзена бесперабойная практыка студэнтаў

У прамысловасьці БССР працуе да 300 інжынэраў і тэхнікаў. Гэтае колькасць зусім мала для вырашэньня прамысловасьці а дзясятых задач, што стаяць перад ёю. Заграніцаю на 1.000 рабочых, вянзтых у вытворчасці, ёсьць 100-150 інжынэраў і тэхнікаў. У нас на 100 рабочых ёсьць 1 інжынэр.

ВСНГ паставілаў у бліжэйшыя гады палюціць прамысловасьць маладымі інжынэрамі, каб на 100 рабочых, занятых у вытворчасці было прынамсі 3 інжынэры і тэхнікі. 5-гадовы плян прадугледжае павялічэньне ліку інжынэраў і тэхнікаў да 1.700 чалавек.

ВСНГ зараз прапрацоўваецца пытаньне аб тым, каб у гэтым годзе ўвесьці бесперабойную практыку для студэнтаў апошніх курсаў. Практыкай студэнтаў на прадпрыемствах павінны кірэваць спецыяльна вылучаныя інжынэры і тэхнікі. Практыка студэнтаў павінна быць цесна ўвязана з тэарытычнаю прапрацоўкаю пасобных дысцыплін і праводзіцца на буйных прадпрыемствах з новым абсталяваньнем.

Для вызначэньня форм, месца і тэрмінаў практыкі створана міжведамствэнная камісія.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Клюб імя Карла Маркса

Сёньня, а 4 гэд. дня, у павіні № 6 заняты опартыйнай жаночай групы Яўна абавязкова.

А 6 гэд.-заняты гуртня ІЗО, а 7 гэд.-струннага арнеотру.

А 8 гэд.-гуртом па вывучэньні ангельскай мовы. Зьявіцца наступным т. т.: Будзіновічу, Лютарэвічу, Данільчыку, Гольдштэйну, Разенгаузу, Рыгельману, Цейтліну, Дунар А., Адліванінай, Аксельрод, Завелевіч, Рубінчыку, Окунь, Суалькіну, Сарокіну, Лебедзь, Зільберблат, Быстрыцай, Шварцу, Кагановіч і Штайну. Тыя, хто ня зьявіцца, будуць выключаны з складу гуртня.

— КЛУБ НАВУКОВЫХ ПРАЦАЎНІКОЎ. Сёньня, 23-га сьнежня, а 6-й гэд. увечары адчыняецца пленум чэнтр. савету сэкцыі навуковых працаўнікоў, прысьвечаны 10-годзьдзю БССР.

Запрашаюцца члены савету і ўсе навуковыя працаўнікі-гор. Менску.

— ЛІТОВСКАЯ СЭКЦЫЯ КЛУБУ К. Маркса паведамляе, што сёньня, 23 сьнежня, у памяшканьні сэкцыі адбудзецца сход літотцаў, на якім т. Шпэтэтыс зробіць даклад на тэму: „Рэлігія і сучаснасьць“.

— КЛУБ ДРУКАРОЎ. У аўторак, 25-XII-28 г., а 6 гэдзіне ўвечары адбудзецца экскурсія моладзі-друкароў на тэлефонную станцыю і тэлеграф. Эскурсія разьлічана на 60 асоб. Збор а 5 гэд. 45 хв. увечары ў памяшканьні клубу. Асобы, якія спольняцца, удзелу ў экскурсіі ня прымуць.

— У нядзелю, 23-XII г. г., а 5 гэд. дня ў памяшканьні Фрунзаўскага РК адбудзецца чарговае пасяджэньне райшэфпраўленьня Фрунзаўскага раёну разам з старшынямі выкан. бюро шэфтварыства і таварышамі, якія ўдзельнічалі на справаздачных сходах у падшэфных с. с.

На абшчэцы дня:

1. Вынікі ўдзелу шэфваў у справаздачнай кампаніі і задачы ў падрыхтоўцы і правядзеньні перавыбараў с. с.

Запрашаюцца сакратары Пухавіцкага, Заслаўскага, Смалавіцкага і Астрашчэцка-Гарадзэцкага райкомаў КП(б)Б.

— Беспрацоўныя, якія падаюць заявы як на біржу працы, так і ў іншыя ўстановы, як та: РСІ, ЦВК, гэрсавет у пісьмовай форме, аб працы ці аб узяцьці на вучот, павінны абавязкова паказваць у заяве дакладны адрасы, аб працы ўказаць у якой сэкцыі лічавца на вучоте і па якой спецыяльнасьці зарэгістраваны.

У выпадку адсутнасьці адрасу ці спецыяльнасьці заява, палашушая на Біржу Працы, будзе аставацца без вынікаў.

— Дом Асьветы. Сёньня а 8 г. увеч.—дыспут: „ці мае падфак кваліфікаванага настаўніка“ в удзеле леканату падфаку, праўленьня БДУ і Наркамасьветы.

— У аўторак—кіно. Дзьвічы раішэй і камэрт перавосяцца на 30 і 31 сьнежня, з прычыны таго, што 25 сьнежня дзень рабочы.

— У павядзелак, 24 сьнежня, а 8 гэд. увечары, у памяшканьні інстытуту агульнай гігіены адбудзецца пасяджэньне маляцкай сэкцыі навукова-дасьледчага краязнаўчага т-ва з парлікам дзя: 1. Краязнаўства ў Намечыне д-р Дзгільчык.

2. Сяляцка-маці і яе дзіця—д-р Гербач.

3. Інфармацыя аб далейшай працы сэкцыі—Дракі.

У панядзелак, 24 сьнежня, а 7 гэд. пал. гэдзіне ўвечары адбудзецца сход антырэлігійнай сэкцыі. На абшчэцы дня: даклад т. Даўгэполава „Мэтодычнае правядзеньня ў школе антырэлігійнай працы на коляды“. Прысутнасьць усіх членаў сэкцыі абавязкова. Запрашаюцца настаўнікі г. Менску.

Дэканат Падфаку БДУ склікае на 3-7 студзеня 1929 г. 2-ю ўсебеларускую фізык-матэматычную навукова-матэматычную канфэрэнцыю, на якую запрашаюцца ўсе выкладчыкі матэматыкі і фізікі тэхнікумаў, рабфасаў, прафтехшкол, 9-піголаў, шкод 2-й ступені і поўных 7-міголаў.

Жадаючы прыняць удзел у працы канфэрэнцыі павінны паведаміць Дэканат Падфаку не пазьней 30 сьнежня 1928 г.

Адказны рэдактар ЯН. АСЬМОЎ

С. Е. Н. Б. Н. Я. УТЭАТРЫ, КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР

Нядзеля, 23 сьнежня ДЛІА СІОЗУ ДРУКАРОЎ

МЕШЧАНІН ДВАРАНІНАМ

Пачатак роўна а 8 гэд. увечары.

КІНО-ТЭАТР	Мастацкі фільм „ДВА БРАНЯВІКІ“
Культура	Звыш праграмы гастролі унівэрсытэцкага гумарыста Барыса Рэнскага і арт. балету ЗАРЭЦКАЙ І ЗІМАВЕЦ
КІНО ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА	Скрыпач з Флёрэцыі, мастацкая драма у 7 ч.
КІНО ІНТЭРНА-ЦЫЯНАЛ	Каўнэскі Фэрбэнкс у мастацк. фільме Абрэк Заур, у 10-ці частках.

3 цікавыя фільмы за адзін сьвене 3

художественный ЛИТЕРАТУРНО-ОБЩЕСТВЕННЫЙ, НАУЧНО-ПОПУЛЯРНЫЙ ЖУРНАЛ

30 дней

ДАЕТ в 1929 г. ДАЕТ в 1929 г.

„БИБЛИОТЕКУ СОВРЕМЕННЫХ ПИСАТЕЛЕЙ“

В КОТОРУЮ ВОЙДУТ ЛУЧШИЕ ПРОИСВЕДЕНИЯ СОВРЕМЕН. СОВЕТСКИХ ПИСАТЕЛЕЙ И ПОЭТОВ.

1. ИВ. ВОЛЬФОВ.— Юность.
2. Ф. ГЛАДКОВ.— Бегущий конь.
3. В. КАТАЕВ.— Растратчик.
4. Ю. ЛЕВДИНСКИЙ.— Комиссары.
5. Г. НИКИФОРОВ.— У фонаря.
6. А. НОВИКОВ-ПРИБОЙ.— Ухабы.
7. Ю. ОЛЕСА.— Занесть.
8. „ПОЭЗИЯ НАШИХ ДНЕЙ“.— (Избранные советск. поэты).

СОБРАНИЕ СОЧИНЕНИЙ ГЮИ де-МОПАССАНА

под редакц. и со вступит. статьей А. В. ЛУНАЧАРСКОГО.

„ЧЕТЫРЕ СЕЗОНА“

около 400 рисунков мод, вышивок и проч. за год.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1929 год

НА ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫЙ ЖУРНАЛ

БОЛЬШОЙ ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ

КРАСНАЯ ПЛОРАМИЛ

СО СЛЕДУЮЩИМИ ПРИЛОЖЕНИЯМИ:

10 книг СОБРАНИЯ СОЧИНЕНИЙ

1-й этаж Дзюльчи кино-театр Юны пионер КИНО СПАРТАК

1. **МЫ, ЯН ПЮДЭ** (эпическая опера)
 2. **Знаходлівы прыхільнік**
 3. **Песьня сапаў**

Градыёвыя драмы
 баявік **Чалавек з растарану**, 3 ч.
 У гадоўных ролях: В. С. МАЛІНУСНАЯ і заслуж. арт. М. ЧЭХАУ. Звыш праграмы гастр. выданай выканаўцамі чыганых рамансаў і райсін. нар. песень **АННЫ ВОЛЬСКОЙ**

Пріймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ога гадзіны дня.

РОМАН А. НЕВЕРОВА. ТАШКЕНТ—ГОРОД ХЛЕБНЫЙ.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ПРЕМИЯ—для годовых подписчиков, внесших полностью непосредственно в изд-ство или его отделение подписную плату к 1 января.

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА с пересылкой и доставкой во все местности СССР:
 АБОНЕМЕНТ 12 №№, 30 ДНЕЙ (3 руб. в год)
 8 книг "БИБЛИОТЕКИ СОВРЕМЕННЫХ ПИСАТЕЛЕЙ"
 4 №№ "ЧЕТЫРЕХ СЕЗОНОВ"
 на год 9 р.—к. || на 3 мес. 2 р. 50 к.
 " 6 мес. 4 р. 75 к. || " 1 мес. — 90 к.

ВРИ ПОДПИСИ НА ГОД НЕПОСРЕДСТВЕННО В ИЗДАТЕЛЬСТВО ИЛИ ЕГО ОТДЕЛЕН. ДОПУСКАЕТСЯ РАССРОЧКА ПЛАТЕЖА.

По I абонементу: при подписке . . . 4 р.,
 к 15 марта . . . 3 р.,
 к 15 июня . . . 2 р.

По II абонементу: при подписке — 4 р. 50 к.,
 к 15 марта — 3 р. 50 к., к 15 июня — 3 р. 50 к.,
 к 15 сентября — 2 р. 50 к.

Подписчики "30 ДНЕЙ" за доплату в 3 руб. в год или 1 р. в 6 месяцев могут получить самый распространяемый ежемесячный детский журнал "ЕЖ" ПОДПИСКУ И ДЕНЬГИ НАПРАВЛЯТЬ: "ЗЕМЛЯ И ФАБРИКА" МОСКВА, Центр, Ильинка, 15, Апп. Издат. Опу. Подписка принимается во всех отделениях и представит. «ЗИФ», а также повсеместно на почте, во всех отдел. центральных изд-в, в книжках Контр-ва Печати и на транспорте—уполн. газ. «Гудок».

12 **Жюна Гелсуорси**

12 **ИСКУССТВО ОДЕВАТЬСЯ**
 В каждом номере свыше 100 иллюстраций и большая выколка

12 **ДЕТСКАЯ ПАНОРАМА**
 привлечены лучшие современные авторы и художники во детской литературе

12 **СБОРНИК**
 ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ

Издательство Всесоюзного Общества политических каторжан и ссыльно-поселенцев

Гравление и склад: Москва, 34, Лопухинский пер., 5. Тел. 3-64-73. Книжный магазин «Маяк»: Москва—центр, Петровка, 7. Тел. 3-63-20, 4-18-12.

ОТКРЫТ ПРИЕМ ПОДПИСКИ на 1929 год

на журнал, посвященный истории революционного движения в России до падения царизма:

9-й год **КАТОРГА И ССЫЛКА** 9-й год издания

12 книг **ИСТОРИКО-РЕВОЛЮЦИОННЫЙ ВЕСТНИК** 12 книг в год.

Под общей редакцией Феликса Кона.

При ближайшем участии: М. А. Брагинокого, Е. Н. Ковальской, Б. П. Козьмина, М. Ф. Фроленко, Н. Ф. Чужака-Насимовича, М. М. Константинова, Я. Б. Шумяцкого и др.

Постоянные отделы журнала: 1. Из истории революционного движения. 2. Тюрма, каторга, ссылка и эмиграция. 3. Жизнь отшельников. 4. Библиография. 5. Хроника. Иллюстрации.

Размер каждого номера 14 листов.

—) **ПОДПИСНАЯ ПЛАТА:** (—)
 1 год (12 книг)—12 руб., на 1/2 года (6 книг)—6 руб. 50 коп.
ЦЕНА ОТДЕЛЬНОГО НОМЕРА 1 руб. 50 коп.
 За границу на 50 процентов выше.

В Издательстве имеются полные комплекты журнала за 1925, 1926, 1927, 1928 г. г.

ЦЕНА КОМПЛЕКТА ЗА КАЖДЫЙ ГОД—12 руб.
 За предыдущие годы (1921—1924 г. г.) комплектов не имеется.

Открыт прием подписки на 1929 год на:

5-й год издания **„Историко-революционная библиотека“** 5-й год издания

Воспоминания, исследования, документы и другие материалы из истории революционного прошлого России. 12 №№ в год, размером каждый 11-14 листов с иллюстрациями и портретами.

1. Б. П. КОЗЬМИН. Революционное подполье в эпоху „Белого Трора“.
 2. Л. МЕНЬЩИКОВ. Охрана в Революция, ч. II, в. II.
 3-4. В. Н. ФИГНЕР. Собрание сочинений.
 5-6. „
 7-8. „
 9-10. П. А. КРОПОТКИН. Записки революционера, т. I, II.

Подписная плата: за 1 год—15 руб., на полгода—8 р.—ц. отдельно номера от 1 р. 50 к. до 3 р. При односторонней оплате на журнал „Каторга и Ссылка“ и „Историко-Революционную Библиотеку“ 1 год—25 руб., полгода—13 р. 50 к.

1-й год издания **„Научно-популярная библиотека“** 1-й год издания

в очерках, воспоминаниях и биографиях. Библиотека имеет целью в популярной форме дать материал для изучения отдельных этапов революционного движения в России. Каждая книжечка сопровождается краткими библиографическими указаниями, портретами и иллюстрациями. 25 №№ в год, размером каждый 4 листа.

Подписная плата: 1 год—9 р., полгода—5 р. Цена отдельного номера 50 к.

5-й год издания **„Дешевая библиотека“** 5-й год издания

Расчитана на самые широкие читательские массы. В общедоступной форме излагает отдельные моменты русского революционного движения. 52 №№ в год размером каждый в 32 страницы с иллюстративной обложкой.

ПОДПИСНАЯ ПЛАТА на 1 год—4 руб. 50 коп. | Цена отдельного номера 12 коп.
 Цена комплекта за 1928 год в 52 №№—5 руб.

Газета **„Звезда“**

з додаткам часопісі **„Бальшавік Беларусі“**

на місяць **1 р. 10 к.**

Згубленія і Украденія документаў лічыць неспраўднімі

Чырвонаярм. кніжка Гольдшміда А. Д., выд. Мэввевенкаматам. 784
 Кніжка беспарабоў. Зысс С. С., выд. Менск. страхкасаі. 785
 Каварац. кніжка № 27958 Стронгіна Е. І., выд. МЦРК. 786
 Каварац. кніжка Лейзерава Т. І., выд. МЦРК. 787
 Асабовы пасьведчаньне Махрэша І. А., выд. Омскай акрыліцыйі. 788
 Парт. Фрунзай Ф. У., выд. Менская міліцыйі. 789
 Студ. пасьведчаньне Рохівай К. І., выд. БДУ. 790

Подписная цена **НА ОДИН МЕСЯЦ СО ВСЕМИ ПРИЛОЖЕНИЯМИ** на 1929 год.

ОДИН РУБЛЬ

за 3 месца — 3 руб.; за 6 месца — 6 руб.; за 1 год — 12 руб.

для годовых подписчиков с приложениями **РАССРОЧКА ПЛАТЕЖА.**
 При подписке — 3 руб., к 15-му марта — 3 руб., к 15-му июня — 3 руб., к 15-му сент. — 3 руб.

С 2 прило- **ИСКУССТВО ОДЕВАТЬСЯ** 1 мес. — 80 к.
 жениями и **ДЕТСКАЯ ПАНОРАМА**, на 3 мес. 2 р. 25 к. На 6 мес. 4 р. 50 к. на 1 мес. 0.

С прило- **ИСКУССТВО ОДЕВАТЬСЯ** 1 мес. — 70 к.
 жением На 3 мес. 2 р. На 6 мес. 4 р. на 12 мес. 6 р.

С прило- **ДЕТСКАЯ ПАНОРАМА** 1 мес. — 50 к.
 жением На 3 мес. 1 р. 40 к. На 6 мес. 2 р. 75 к. На 12 мес. 6 р. 50 к.

БЕЗ ПРИЛОЖЕНИЙ:
 На 1 мес. — 40 к., на 3 мес. — 1 р. 20 к., на 6 мес. — 2 р. 30 к., на 1 год — 4 р. 50 к. Цена отд. номера в розн. продаже 10 коп.

(Вклады и деньги (переводом) направлять по адресу: Ленинград, в Фонтанка, 57, Издательству „КРАСНАЯ ГАЗЕТА“)

Издательство Московского Земельного Отдела

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1929 год на:

Ежемесячный популярно-научный журнал **„Сельское и лесное хозяйство“**

(Год издания 10-й)

Под редакцией И. Ф. Соронина, С. И. Зайцева, И. П. Степанова, Б. Н. Дубельта.

ПОДПИСНАЯ ЦЕНА: на год—5 руб., на полгода—2 руб. 50 коп., на 3 месяца—1 руб. 35 коп.

Для годовых подписчиков при доплате 50 коп. при первом же номере высылается „Справочная книга земледельца“, издание 3-е, стоящая в отдельной продаже 2 р., и при доплате 3 р. 75 к.—Объемное собрание сочинений проф. А. Г. Дольнико, в 2-х томах, стоящее в отдельной продаже 6 р. 75 к.

Ежемесячный популярный журнал **„Садоводство и Огородничество“**

Под редакцией С. И. ЗАЙЦЕВА, проф. С. М. РЫТОВА, директора Тимирязевской семенной контрольной станции И. П. ПАЛОЗА и Б. Н. ДУБЕЛЬТА.

Цель журнала—дать практические сведения в почетном направлении по садоводству, огородничеству и цветочному делу, а также по вопросам интенсификации и освоения указанных отраслей хозяйства. В отделе „Почтовый ящик“ всем подписчикам будут даваться бесплатные ответы на вопросы.

ПОДПИСНАЯ ЦЕНА: на год—3 р., на полгода—1 р. 55 к., на 3 мес.—85 к.

Для годовых подписчиков при доплате 50 к. высылается „Справочная книга земледельца“, 3-е изд. В „Справочной книге земледельца“—40 статей лучших и современных специалистов-практиков по садоводству, огородничеству и пр. отрасли о. х. и свыше 300 отв. большого формата с многочисленными иллюстрациями. В отдельной продаже книга стоит 2 р.

КАТАЛОГ ИЗДАТЕЛЬСТВА высылается за 3-ноп. марку

АДРЕС: Москва, 6, Садовая-Триумфальная, 10, Издательство Московск. зем. отдела

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1929 г.

на ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВ., КУЛЬТУРНО-БЫТОВОЙ, ДОМАШНЕ-ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ и МОДНЫЙ **ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ**

ПРОГРАММА ЖУРНАЛА: Художественная литература. Культура и быт. Здоровье семьи. Воспитание ребенка. Дом и хозяйство. Стихотворения. Игры. Рукоделие. Домашние ремесла. „Наша страница“. Мода (в красках).

и каждому номеру прилагаются БЕСПЛАТНО: 1) Вырезная выкройка (для подписчиц), 2) Контуристый лист и 3) Детский уголок.

ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ дает своим подписчикам 3 ПРЕМИИ: ГОДОВЫЕ ПОДПИСЧИКИ (уплатившие подписную плату сразу за год) получают 2 БЕСПЛАТНЫХ премии: 1) „Справочную книгу для женщин“, 2) Десять новых книжечек „Библиотеки Огонек“ и 3) за доплату в 50 к. книгу „Шитье на дому“ (в розн. прок. 1 р. 50 к.). ПОЛУГОДОВЫЕ ПОДПИСЧИКИ (внесшие сразу плату за 6 м.) получ. 2 премии: 1) Справочную книгу для женщин и 2) Пять новых книжечек „Библиотеки Огонек“

ТРЕХМЕСЯЧНЫЕ ПОДПИСЧИКИ получ. БЕСПЛАТНО компл. выкроек женского, мужского и детского платья

УСЛОВИЯ ПОДПИСКИ: 1 год—10 руб., полгода—5 руб. 50 коп., 3 мес.—3 руб. Для годовых подписчиков (без премии) допускается рассрочка: при подписке—4 руб., к 1 апреля и к 1 июля по—3 р. Цена отдельного номера—1 р. 30 к.

ПОДПИСЧИКИ „ЖЕНСКОГО ЖУРНАЛА“ могут получить на ЛЮБОТЫХ УСЛОВИЯХ **52 №№ „ОГОНЕК“** 24 тома **А. П. ЧЕХОВА** 12 ном. **ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“** за 25 р. кур. в оч. А. П. ЧЕХОВА журн. 1/IV—4 р. 50 к., к 1/V—5 р. и к 1/IX—4 р. Допуск. рассрочка: при подл.—5 р., 1/III—5 р. 50 к., к 1/IV—4 р. 50 к., к 1/VII—5 р. и к 1/IX—4 р.

Все годовые **ЖЕНСКОГО ЖУРНАЛА** (без „Огонек“), внесенные одновременно подписчице, могут получить собр. сочин. **А. П. ЧЕХОВА** подписчице (новое изд. на Гомадата (в 24 томах) за доплату в 11 р. 50 к.

Перезоды адресовать: **МОСКВА, 6, СТРАСТНОЙ БУЛЬВАР, 11, „ОГОНЕК“.** Подписка также принимается на почте, письменно, у контрагентств, в отделениях „Правды“ и „Известий“, уполномоченными „Гудка“ при жел.-дор. местностях и в книжках Контрагентства Печати

1929. **ЖЕНСКИЙ ЖУРНАЛ“** входит в состав и подписчиков, на него высылается повсеместно в Главной Конторке в библиотечном отделении с указанием индивидуального адреса.

СЕКАРОВСКАЯ ЖИДКОСТЬ

ВЫТЯЖКА ИЗ СЕМЕННЫХ ЖЕЛЧЕЙ

ПРИ ОТРУБЛЕНИИ В МЕСЯЧНЫХ ПЕРИОДАХ НАТЯЖИВАЕТ САНИТАРНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ОБИЛДАЕТ СЕБЕ НЕЗДОРОВЫЕ СОСТОЯНИЯ И ВЫЗЫВАЕТ БОЛЕЗНИ

ЦЕНА ФАКОНА 2 РУБ. В РЕСЕМБКА ЗА НАШ СЛУЧ

ВАЖНО ДЛЯ ЗЕМЛЕДЕЛЬЦА

ЛАБОРАТОРИЯ КООРПАТИВА **ТАЛЕН-МОСКВА** МОСКВА ГОР. ОТА.10